Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

NĂM THỨ MƯỜI BỐN. — SỐ THỨ 2845 — MỖI SỐ : 0$04 — NGÀY THỨ SÁU 10 SEPTEMBRE 1926

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 5518

GIÁ MUA BÁO

	1 năm	6 tháng	3 tháng	1 tháng
Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Ai-lao.	8$00	4$00	2$00	1$00
Nam-kỳ, Pháp-quốc và các Thuộc-địa Pháp	9.00	4.50	2.25	
Ngoại-quốc.	14.00	7.00	3.50	
Các làng và các công-sở.	10.00	5.00	2.50	

Hạn mua báo cứ kể từ ngày 1er hoặc ngày 16 mỗi tháng.
Các ngài mua báo xin gửi trả cho tiền trước.

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNGBACTANVAN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

PUBLICITÉ

Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.
Prix moyens, dernière page :
Une seule insertion. . . . . : 0$30 le c/m
Contrat annuel
Par centimètre et par insertion. 0$18 le c/m
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
Petites annonces classées. . . . 0$20 la ligne

Cái tình-cảnh nhà nông ta

Trong bài diễn-thuyết của quan Thống-sứ đọc tại hội-đồng nhân-dân đại-biểu vừa rồi, ngài có ân cần đề bụng đến một hạng người cần bản nhất trong xã-hội ta, nghề-nghiệp quan trọng nhất mà số người cũng đông-đúc nhất, thành lập đã lâu đời nhất, mà tổ-chức cũng bền vững nhất là hạng nhà nông ta. Hạng người ấy ở nước ta thật có cái ảnh-hưởng rất lớn lao về đường kinh-tế, về đường xã-hội mà cả đến về đường chính trị, về đường luân-lý phong-tục nữa. Người ta vẫn thường nói: nước Nam là một nước chỉ sống về nghề làm ruộng. Một nước chỉ sống về nghề làm ruộng, thì người làm ruộng quả là cái cột-cái kinh-tế của cả nước không sai. Trong nước mười phần dân-số, nông-dân chiếm đến chín phần, cái tainh cái suy, cái hay cái dở của chín phần nay, sao lại không khiếu động tới một phần kia mà tràn lan hết cả, cho nên xã-hội bình-hòa hay nhiễu loạn, luân-lý phong-tục thuần-lương hay đồi lệ, chính-trị tiến-bộ hay giật lùi là đều lấy hạng người ấy làm trung-tâm-điểm. Ấy một hạng người căn-bản nhất trong xã-hội ta như thế, mà xem ra cái tình cảnh lại khốn khổ nhất trong xã-hội không còn hạng người nào khốn khổ hơn. Cứ trong lời diễn-thuyết của quan Thống-sứ thì ngài cũng đã hiểu thấu cái tình cảnh khốn khổ của nhà nông ta, ngài tỏ ý muốn thương được gần gũi với các nhà nông để rõ biết tình hình mà tìm phương cứu-tế. Vậy tưởng nên đem những cái tình-cảnh khốn khổ ấy bày tỏ ra một vài, may ra cái tình thương đoạn thậm ở chốn ngõ hẻm hang cùng, có lọt vào tới cái ngọn đuốc quang minh ở chốn lâu-đài xe ngựa chăng?

Cái tình cảnh khốn-khó của nhà nông, nhất là những khi gặp phải sự tai nạn bất kỳ; tức như cái nạn võ đê lụt nước ở mấy tỉnh Bắc-kỳ bây giờ, thình-linh trong phút chốc mà cửa nhà trôi dạt, đồng ruộng mất tăm, tiền chẳng còn một đồng, gạo chẳng còn một hột, anh mếu với em, chồng than với vợ, già cắp trẻ, lớn công bé mà cùng nhau lênh đênh chìm nổi ở trên đám cát lấp sóng vùi, cái nông-nỗi bình-địa ba-đào, đành rằng hao bao của hại bao người, khiến cho ai ấy cũng phải thất đảm kinh hồn, có tai không nỡ nghe, có mắt không nỡ thấy; ngoài ra lại còn những lúc nắng tiêu-khô, khi mưa tràn-trụa, lúc hoàng-trùng phá hại, khi-sương giá gia tai, không cày sâu cuốc bẫm, chân lấm tay bùn, của trong nhà trút sạch sẽ cả ra ngoài đồng, mà rút lại ba tháng trông cày, không được lấy một ngày trông quả. Nếu những cái tai nạn như thế mà không có phương-pháp gì phòng ngừa, cứ phải đem tính mệnh tài sản đánh bạc cùng trời mãi cho đến khuynh tài đãng sản, thật khó vung gì thì nông dân còn mong có ngày nào mở mặt được nữa.

Hai nữa là số người ở chốn nông-thôn sinh-sản một ngày một thêm phồn-tụ, mà số ruộng đất bây giờ vì với đời trước, cũng chẳng khai tịch hơn ra được bao nhiêu, cho nên số ruộng của nhà làm ruộng cứ một ngày một rút bớt đi mãi. Vì như một người mà có hai mươi mẫu ruộng, để được hai con, đến khi chia phần gia-tài thì mỗi đứa chỉ còn có mười mẫu, đến sau con lại sinh cháu, thì số ruộng của mỗi người lại càng ít đi; ở những nơi người nhiều quá, tình-hình đến như một viên riêng cũng có chỗ vậy, huống chi cả. Trong nước ta, các tỉnh về phần đất trung-châu vẫn có cái nạn người nhiều, các tỉnh về phần đất trung-du thượng-du thì đất rộng người ít, ruộng hoang rất nhiều; nhân dân vì không có cái sức doanh kế, không đủ cái vốn kinh-doanh, không làm sao mà khai khẩn thêm ra được; chính-phủ lại chưa thực-hành được cái chính-sách di-dân khẩn thổ, cứ để cho những nơi tụ hội đông người, đường mưu sinh khốn-đốn, kẻ thất-nghiệp một ngày một nhiều, mà những nơi xa vắng, của bỏ đầy đất, không ai đến lấy. Nếu cứ mãi như thế, số người ở trung-châu càng ngày càng đông nữa, sinh-kế của nhân-dân lại càng ngày càng quẫn nữa, nông-dân mình còn mong nhóc túng thiếu biết là dến đâu.

Ba nữa là các nhà nông ta vì trong nghề làm ăn nhiều điều khốn nạn như thế, cho nên cả năm đầu tấ mặt tối, mồ hôi nước mắt, mà vay làm thường đủ bám nhai, không mùa nào thừa được một đấu gạo, một đồng bạc để làm vốn về vụ cày cấy năm sau, hay là đề phòng những việc tai nạn bất kỳ xảy đến; đến lúc việc tiêu đến nơi, phải đâm dầu đi vay cho vay cấu, một vốn bốn lời, lãi nặng mấy cũng phải cắn răng mà chịu; những kẻ cho vay lãi phần nhiều là những kẻ hào cường ở chốn thôn quê, ỷ thế lực của mình, nhân lúc người vay khốn quẫn, mới ra tay bóp nặn cho đầy túi tham. Tôi xin thuật lại mấy cái thể-lệ cho vay ở các chốn thôn quê: có nơi cho vay mười đồng bạc, hạn trong ba tháng trả tiền gốc, rồi lại phải thêm mười phương thóc lời chiếu theo thời giá cũng vào khoảng trong ngoài năm đồng bạc. Thế mà đã nặng thấm vào đâu, còn có nơi vay một đồng bạc trong ba tháng trả mà phải trả lãi một gánh bòng giá đến ba đồng, thế là một đồng bạc giá trong ba tháng mà tiền ăn tới ba đồng, thử tính xem là lãi mấy phân. Nhà làm ruộng một năm hoa lợi được là bao nhiêu, mà bị những nhà giàu bóp cổ chặn hầu hút máu rán mỡ như thế, thì còn lấy đâu làm của ăn của để mà hồng sung túc phong-lưu.

(Còn nữa) T.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 7 Septembre 1926

Nước Pháp

Trái khoản mới

Quan Poincaré đã tiếp một số đại-biểu các nhà ngân-hàng lớn đến hỏi-kiến với ngài để ấn-định cái thể lệ trái-khoản mới. Trái khoản mới này định là 5 nghìn triệu quan, số lợi-tức phải định, và có thể miễn-thuế phụ và tiền lời trong việc buôn bán thuốc lá.

Hội-đồng thành-phố Lyon với quan Herriot

Trong khi hội-đồng thành-phố Lyon bỏ ra quyết nghị về khoản khởi-nghĩa của đảng Xã-hội, M. Herriot bị thiểu số, nhưng ông không chịu từ chức xã-trưởng; ông nói ông phải đợi cho tình-thế trong nước khá hơn, rồi mới sánh-tranh về đường tư tưởng, để khỏi gây nên một nỗi khủng hoảng rất là nguy-hiểm. Sau ông lại nói về ông gửi thác nhờ trưởng nữa hay không, là do cái quyền quyết-định của các nhà dự bio.

Nước Anh

Các hội lao-động

Tại cuộc hội-nghị của các hội liên-hiệp lao-động, hội đồng trị-sự có ước gửi gin cho không bàn đến việc thợ mỏ. Về sự phân-tranh ngày nay, hình như một viên riêng vẫn các chủ với chánh-phủ.

Tây ban-nha

Việc rối loạn trong nhà binh

Cứ như tin sau cùng gửi đến bộ ngoại giao nước Pháp, thì M. Primo de Rivera vẫn thắng thế. Tin đồn rằng Tây ban-nha sẽ rút quân đóng ở miền Maroc về tạo lực Tây-ban-nha là một tin không ai tin cả. Nếu Tây-ban-nha quyết-định việc ấy, thì nước Pháp được thu lại tất cả quyền-lợi về hai hạt b'o-hộ, là quyền-lợi của nước Anh đã công-nhận cho nước Pháp, mà nước Pháp lại ủy một phần cho Tây-ban-nha. Vậy về các địa hạt bất-kỳ rắt bình ra ấy, liệt-quốc không phải can dự bin-bạc gì đến nữa.

Nhật-bản

Chánh-sách đối với Trung-hoa

Bộ hải-thuyền tuyên-bố rằng phái-thuyền nước Anh đi trên sông Dương-tử, có bắn nhau với quân Quảng-châu. Có lẽ nước Anh quyết nghị xử trí với chánh-phủ Quảng-châu.

Một cuộc bay

Phi-hành-gia Ba lan Orleus đi tới Tokio ngày chủ-nhật 5 septembre hồi 10 giờ. Thế là xong cuộc bay từ Va sovie đến Tokio, bay được 9.800 kilomètres trong 10 ngày.

Một bản giao-ước

Bộ ngoại-giao đã bị lệnh cho ông M. Matsui đại sứ Nhật-bản ở Londres, đề điều-đình về việc giá bạn bản giao-ước thương-mại với nước Afganistan.

Nước Đức

Việc lao động

Bọn người làm ở kho tàu định xin đình công lớn 20/., các chủ lại muốn giảm đi 10/.

Hội Vạn-quốc

Việc hội-viên thường trực

M. Vandervelde đã bàn với M. Chamberlain về cái thái-độ của Trung-hoa đối với việc xin hội chủ giữ chỗ thường trực của Trung hoa kỳ với liệt quốc.

Nếu một vài nước có xin đem cái vấn đề hội viên thường trực giao cho khác không được hết thảy các số hội-viên bất thường trực có bao nhiêu, thì ông Br'and sẽ lấn dần đi và phản-đối việc ấy.

(Indopacifi)

TRUNG-KỲ NHÂN DÂN ĐẠI-BIỂU VIỆN

Ngày hôm 7 septembre Nhân dân đại-biểu viện của Trung-kỳ có họp kỳ hội-đồng hàng năm. Quan Thám-sứ Pasquier, đọc diễn văn khai hội-đồng, có nhắc đến bài diễn văn của quan Thống-sứ Robin ở Bắc-kỳ, những điều cốt yếu hợp với ý của quan Khâm sứ

Ông nghị-trưởng là Hoàng-thúc-Kháng đọc diễn văn đáp lại, có nói mấy lời dân Trung-kỳ vui lòng về việc đặt ra Nhân dân đại-biểu viện này, cho nhân-dân có thể dự vào việc chính tại trong xứ. Sau ông có tỏ lòng cảm ơn quan Toàn-quyền Varenne, và ở lời tán thành đến Bảo-Đại.

Việc Trung-hoa

Ngày 1er Septembre 1926

Ngô-bội-Phu vẫn giữ được Vũ-hán

Tin đồn rằng quân Bắc-phạt Quảng-đông đã chiếm hẳn được Vũ-hán là tin không đúng. Hiện quân Quảng-đông còn ở cách ngoài Vũ-hán 15 dặm. Ngô-bội-Phu đã lấy nhiều viện binh ở Nam-khẩu kéo về, mấy ngày nữa sẽ có cuộc đại chiến.

Tôn-truyền-Phương với Ngô-bội Phu

Tôn-truyền-Phương vẫn chưa hẳn ra mặt giúp Ngô bội-Phu, mà cũng không ra mặt chống Tưởng-giới-Thạch. Tôn có tuyên ngôn rằng: nếu quân Trường không phạm đến hai số. Giang-tây, thì Tôn cũng không từ quân đội đến Vũ-hán làm gì.

Trương-tác-Lâm lại sắp vào Bắc-kinh

Trương-tác-Lâm đã tuyên bố là Trương sẽ lại vào Bắc-kinh, để giải quyết các vấn đề ở quan nội, và xem Nhà nếu không thấ. g được quân Quảng-đông thì Trương sẽ hết sức giúp đỡ.

(Dịch báo Tân)

Ngày 7 Septembre 1926

Người Anh với Quảng-châu

Việc xử với Quảng-châu mới rồi là theo như mệnh-lệnh của chánh-phủ đế quốc nước Anh, vì chánh-phủ đế quốc nước Anh quyết-nghị coi bọn quân gác của đảng đình-công là quân giặc cướp chứ không phải binh của chính phủ. Vậy viên quan thấy quân kỳ sự nhất được tuỳ xử trí với bọn ấy. Các quan trong hải quân định trừ tiết bọn quân gác của đảng đình-công ở trên mặt sông, và cấm không cho họ can thiệp vào việc thuế hàng hóa ngoại quốc. Ở Sán-đầu cũng đã bắt các quân gác của đảng đình-công. Có một chiếc tàu vì tay bọn quân gác ấy đã bị bắt.

Người Trung-hoa với người Anh

Các hội của đảng quốc-dân, sẽ phòng thương mại Quảng-châu, đã đặt một cuộc hội nghị. Tại cuộc hội nghị ấy có quyết nghị như sau này:

1. Xin quan ấy viện bộ ngoại-giao Quảng-châu hết sức phản kháng với quan lĩnh-sự nước Anh.

2. Xin quan lĩnh-sự Anh lập rắt ngay các tàu chiến v , cho khỏi xảy ra sự ẩu việc như việc ngày 23 Juin 1925.

3. Xin các quan lĩnh sự liệt quốc vận động với quan lĩnh sự nước Anh để xin nước Anh rút tàu chiến về.

4. Nếu không được như ý, thì sẽ làm g'ấy công bố việc ấy lên, và hiệu tinh phản kháng việc của tàu chiến nước Anh.

Quân Quảng-châu vẫn thắng

Ở Sán-đầu lại có tin khác với tin ngày hôm qua báo rằng quân Quảng châu đã chiếm được Hán-dương, là một nơi có kho khí-giới quan-trọng và một nơi làm nghề làm khí ở gần Hán-khẩu. Ngô-bội-Phu đương xin đình-chiến.

(Indopacifi)

CÁI VẤN ĐỀ NÔNG-PHỐ NGÂN-HÀNG

Ngày 4 septembre, quan Toàn-quyền Đông-dương đã ký ba bản nghị-định để giải quyết cái vấn đề nông phố ngân hàng. Hai bản nghị-định ấy như sau này:

1. Bản nghị định thứ nhất thì đặt ra nhà nông-phố ngân hàng (Crédit foncier agricole), cách sắp đặt theo như lối nông-phố ngân-hàng ở Ấn-độ Hà-lan; ở dưới cùng thì có nhà ngân-hàng tổng xứ, rồi lên đến nhà ngân-hàng hàng tỉnh, đến trên cùng thì có ngân quỹ trung-ương.

2. Bản nghị-định thứ hai đặt một sở tạm thời quản-lý việc nông-phố ngân-hàng cho đến khi ngân quỹ trung-ương đã sửa sinh hoạt.

Cũng ngày hôm ấy có ký với nhà Đông d.ương ngân-hàng một hãng vào nước để nhà ngân-hàng ấy cấp cho một số tiền 1.000 000 đồng, để dùng trong năm thứ nhất.

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Nhờ quý báo làm ơn giải đ.p cho tôi việc sau này:

Nguyên năm ngoái tôn K. làng tôi có lấy thuê của tôn L... làng T. T. 6 mẫu công điền, là ruộng tịch của làng ấy, mà cha tôn L... thầu được, song tôn L... đứng viết bán ruộng ấy, đến vụ thuế năm nay tôn L... lấy tiền thì có hai cái biên lai cho tôn K.., là đã nhận 170$00 là tiền bán ruộng ấy.

Song khi ấy tôn K. hứ một điều là không phải ruộng của tôn L... mà lại lấy, hai là tôn L... bán không có chữ ký của cha nó ba là văn tự không có trận lý-trưởng và không trình duyệt. Cho nên bây giờ tôn L. bán cho người khác mất, vậy bây giờ tôn K. phải làm cách nào mà đòi lại được số tiền ấy.

LỜI ĐÁP. — Công điền không có phép bán được. Vậy phải kiện tôn K. mà đòi tiền lại. Phải kiện tại tòa án đệ nhị cấp. Điều 271 luật hình Bắc-kỳ có định phạt những người bán tài sản từ mật tháng đến hai năm, và từ 10 đồng đến 200 đồng, hay là trong hai tội ấy chỉ phạt một tội thôi.

Ph. h.-L.

Hoa Đào Trước Gió

(NĂN-TRUNG TÌNH SỬ-LANG)

(Nghĩa-hiệp tiểu-thuyết)

Sách dầy non 300 trang. Giá bán 0$65. Cước phí 0$20. Mua buôn trừ 15 phần. Thư và Mandat xin gởi cho:

M. BÙI-XUÂN-HỌC
Trung-Bắc Tân-Văn, Hanoi.

5.556

CHÍNH PHỦ ĐÔNG-PHÁP

Cuộc công-thái 2.060.000$

được mở theo như luật ngày 6 mai 1924 và chỉ dụ ngày 12 mai 1926

Từ ngày 1er đến 15 septembre 1926 phủ Toàn-quyền Đông-pháp phát-hành 41.200 trái-phiếu vô-danh (obligations au porteur) tức như sau này:

nominale): 50 đồng.

2. Giá phát-hành cũng theo như số tiền biên trên phiếu (émission au pair): 50 đồng.

3. Lợi tức mỗi năm 8 phần, nghĩa là mỗi phiếu mỗi năm được bốn đồng lãi; *phiếu công-thái và phiếu lợi tức bất cứ ở thuộc địa hay ở bên Pháp đều không phải chịu khoản thuế gì hiện đang có hoặc sau này mới đặt ra.*

Lợi tức cứ sáu tháng trả một kỳ là vào ngày 15 mars và ngày 15 septembre, phiếu lợi tức thứ nhất hai đồng sẽ trả vào ngày 15 mars 1927.

4. Cách hoàn lại các trái-phiếu: hoàn theo giá phát-hành và trả trong hạn 30 năm theo lối rút số. Mỗi năm có hai kỳ rút số tại Đông-dương ngân hàng (Banque de l'Indochine): ngày 1er février và 1er août. Cuộc rút số thứ nhất định vào ngày 1er février 1927. Kể từ năm thứ mười sáu, sau năm công-trái phát-hành trở đi, nghĩa là từ năm 1942 thì phủ Toàn-quyền được giữ lấy quyền hoàn lại trái phiếu cho chóng hết nợ.

Tiền lãi và tiền gốc các trái phiếu trúng số thì ở Đông-dương sẽ trả tại các chi điểm hoặc các chánh sục của Đông-dương ngân-hàng.

5. Các trái phiếu bắt đầu phát-hành từ ngày 1er septembre 1926 tại các nhà ngân-hàng và tại các nhà bạc ở Đông-dương, những người mua trái-phiếu không phải chịu khoản pri-ba gì cả.

Các trái phiếu ai mua bao nhiêu không có hạn chế. Song ai mua quá năm trái phiếu thì phủ Toàn-quyền được giữ cái quyền hạn chế xuống năm trái hiếu là cùng, *song trái phiếu ai mua từ năm phiếu trở xuống thì phải bán hết.*

Theo như lệ trên kia nếu trước ngày 15 septembre 1926 mà cái số trái phiếu không được bạn chế đã bán đã số tiền công-thái rồi thì phủ Toàn-quyền được định việc phát-hành trước ngày đã định.

6. Các trái-phiếu lúc phát hành phải trả hết cả hoặc chậm lắm thì đến ngày định cuộc công thái là cùng.

* *

Công chúng nên chú ý vào cuộc công-thái này là cuộc có nhiều điều lợi-lợi đặc-biệt:

Trái phiếu tính bằng hoa viên đối với tiền bản-vị bằng vàng có cái giá-trị nhất định.

Lợi tức cũng trả bằng hoa-viên và lại không phải chịu một thứ thuế nào ở thuộc-địa hay ở bên Pháp, dù thuế đã có rồi hay sau mới đặt ra cũng phải chịu số. Lợi tức tính số là tám phần một năm. Cho vay như thế đã nhất hạng ở các nước mà lại lợi hơn cả mọi cuộc công-thái hiện đương phát-hành ở thị-trường thế-giới.

Ngoại những điều lợi về giá phiếu nhất định, về sự bảo-hành của chính khiến cho các nhà rất nên mua vì là những điều lâu năm ngày nay, thì cuộc công-thái này đối với những nhà buôn hàn lại có những điều tiện lợi sau này:

1. Các trái phiếu ấy được các kho bạc nhận thay cho tiền ký quỹ;

2. Được công nhận vào thị giá nhà nước để đặt theo như nghị-định ngày 23 mai 1923.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Bo Vô Phi Hùng Cứu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng chụp - Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	30 độ
15 giờ	32 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ	11 $ 75
nhì,	11 10
— ba, —	10 75
Thóc hạng nhất;	7 20
Ngô	7 20

Tiền học. — Kỳ thi ngày 9 Sept. 1926, giá bạc ở kho Nhà nước định là 72 f. 28

Thời giá quốc trái.

Ngày 7 Septembre 1926

3 %	hoàn dần	68 f. 25
3 ½ %	hoàn dần	85 f. 45
4 %	vĩnh viễn 1917	46 f. 00
4 %	— 1918	45 f. 95
5 %	— 1920	64 f. 05
5 %	hoàn dần 1926	69 f. 80
4 %	— 1925	89 f. 40

Ngày 8 Septembre 1926

3 %	vĩnh-viễn	49 f. 90
5 %	1915-1916	64 f. 35

Tin nước. — Nước vẫn xuống [illegible] **chiều qua tới 6 giờ sáng nay nước xuống được 17 phân.**

Nước sông Thái-bình xuống mạnh hơn một chút.

Chỗ vỡ Làm-do vẫn hoàn không hàn khẩu. Chờ khi nào mực nước xuống tới 6m mới lại bắt đầu làm. Bốn hôm nay không tài đá đến đấy nữa. Giờ chỉ nhặt-nhạnh các vật-liệu hàn-khẩu trước bị trôi về, đề chờ nay mai mà hàn-khẩu. Hiện nay chỗ vỡ ấy không lộ mãi như trước nữa. Nước chảy đã đỡ mạnh, một phần chỗ vỡ đã sắp nhoi đất ra.

Giương chừng chỗ vỡ này rộng tới trên km.

***

Chỗ vỡ Ba-lăn sông việc hàn-khẩu làm vẫn rất rộng lắm.

***

Nay đương tính ra thì cái số ruộng cày cấy ở các triền sông Hồng-hà, sông Thái-bình bị lụt tới 250.000 mẫu tây. Về miền sông Thương, sông Cầu nước rút ra chóng. Miền Thái-bình cũng được cái gần bể, nước rút được mau. Duy miền Bắc-ninh, Hưng-yên đồng sâu mà xa bể, nên nước rút chậm lắm. Xem ra nhiều nơi sông phải đợi đến lâm một tháng hay hai tháng nữa, nếu không mưa không lũ gì thì nước mới rút hết ra được. Như vậy của hàng gì cấy qua chắng vớt vát được là nhiều nữa? Tuy vậy, ở các tỉnh lụt, lễ cứ nước rút đến đâu thì nhân dân lại cố mua mạ mà cấy đến đấy; vẫn biết cấy muộn quá rồi, nhưng cũng lễ cứ ngồi nhìn tự giờ chờ tới vụ sang năm sao?

***

Đường số 88 từ Đông-cao đi Thuy-phiêu, huyện Tăng-thiện (Sơn-tây) bị nghẽn đến 400m, nước sâu tới 1m.

Hội-đồng bảo-hộ. - Trong những vấn-đề xét tại Hội-đồng bảo-hộ ngày hôm qua, có những việc sau này :

Chuẩn-y việc quản-trị nhà cầm đồ Haiphong năm 1925.

Chuẩn-y việc sang sổ dự-toán năm 1926 thuộc về những điều thứ 6 và thứ 8 trương 23.

Chuẩn-y việc quản-trị sổ dự-toán thành-phố Nam-định năm 1925.

Xét bản dự-thảo cho sổ dự-toán Bắc-kỳ năm 1927.

Chuẩn-y từ biên-bản đấu giá mua đá để trải các đường thuộc-địa và đường hàng tỉnh.

Chuẩn-y việc đấu giá và việc lĩnh bọn đồng trang lộ sát-sinh tại Xuân trường (Nam-định).

Chuẩn-y giấy họp-đồng đã ký với ông Nguyễn-văn-Vinh về việc mở một thư xã đặt tên là *Pensée de l'Occident* (tư-tưởng Tây phương).

Chuẩn-y từ họp-đồng đấu giá làm một nhà ở và một cái lò-cốt khô xa-kê tại Uông-bí (Quảng-yên).

Xét bản dự-thảo nghị-định cho phép sổ dự-toán Haiphong thu thêm một khoản ngoại phụ là 10 phần trăm tính vào các thuế chính ngạch ở thành-phố ấy.

Xét bản dự-thảo nghị-định hợp các thôn Hà-đông và Ngô-mê thuộc tỉnh Hưng-yên làm một xã; hợp làng Hải-lang và Tiên-yên thuộc tỉnh Hải-ninh làm một xã; phân các thôn trong tổng Hà-thanh thuộc tỉnh Hải-ninh làm ba xã; hợp hai làng Vũ-khê và Sơn-tỉnh thuộc tỉnh Phú-thọ làm một xã.

Bãi nghị-định ngày 8 octobre và 5 novembre 1925 đã cho phép M. Nguyễn-Thăng được khai hầm đá ở Phi-liết (Kiến-an).

Bãi Nghị-định ngày 26 novembre 1925 đã cho phép công-ti làm gạch ngói (Société des Tuileries de l'Indochine) khai một hầm đá ở Lạng-sơn.

Xét bản dự-thảo nghị-định cho phép công-ti Ciments Portland Artificiels mở một con đường chạy ngang qua đường thuộc-địa số 5 Hanoi đi Haiphong.

Xét bản dự-thảo nghị-định cho phép nộp vào kho Dự-bị các số tiền còn thừa lại của sổ dự-toán Bắc-kỳ năm 1925.

Xét bản dự-thảo nghị-định cho sang sổ các khoản chi tiêu năm 1925.

Xét bản dự thảo hợp-đồng cho hội «Foot-ball Club Kiennana's a thuê một khu đất của Công-sản tại Kiến-an, cho hội ái-hữu của những người An-nam làm công việc của nhà buôn thuê một khu đất của công-sản ở Hanoi.

Thêm một điều nghị-định ngày 26 avril 1926 đặt ra một khoản thuế xe ngoại những thứ xe chạy máy ở Bắc-kỳ.

***

Việc quan Công-sứ Sơn-tây xin giảm thuế thân cho 507 người mọi vào Nam-kỳ.

Việc các quan Công-sứ Hà-đông, Phú-thọ, Tuyên-quang và quan Binh ở đạo thứ nhất và thứ nhì xin giảm thuế thân cho mấy người thuộc hạt trong năm 1926.

Việc các nhà thương Saint Antoine, Sœurs garde-malades và nhà Dưỡng-đường ở Hanoi xin giảm tạm thời.

Việc mấy người buôn bán vì thôi buôn, xin giảm món bài.

Việc Mme Pasco-Hoàng ở Hà-đông, M. Nghĩa-Thiệp ở Nam-định, M. Võ-công-Bảo cho thuê xe đạp ở Hanoi và mấy người nữa xin giảm thuế môn bài.

Việc M. Lê-Văn-Lương ở Paris xin nhập tịch dân Pháp.

Việc mấy người Tây xin miễn-lệ để lấy vợ lấy chồng.

Việc tăng khoản hưu-bổng.

Việc bãi giấy phép cho M. Nghiêm-xuân-Quảng khai hầm đá, vân vân.

Chỉ-dụ hạn chế việc bổ thì nợ. — *Quan báo bên Pháp* ngày 29 juillet đã đăng chỉ-dụ quan Giám-quốc hạn chế việc bổ thì nợ, chỉ dụ ấy chỉ nay mai thì thi-hành tại đây, nhưng phải đợi có nghị-định quan Toàn-quyền tuyên bố đã.

Tờ trình của quan Thượng-thư Thuộc địa về bản dự thảo chỉ-dụ ấy có nhắc lại rằng chiếu theo điều luật năm 1867 do chỉ-dụ năm 1891 và 1895 thi-hành tại Đông-dương thì duy có người Âu-á là được miễn sự sưu thảo thân-thể (bổ thì nợ) về việc dân sự và việc thương sự mà thôi. Tờ trình ấy lại nói rằng sự sưu vay lãi nặng là một điều rất thông thường ở Đông-dương khiến cho người bản-xứ phải thiệt hại nhiều lắm. Quan Toàn-quyền Đông-dương đã phải lưu-ý đến cái tình tệ ấy làm ngăn trở cho việc mở mang nền kinh-tế và xã-hội ở các xứ Đông-dương.

Vấn đề ấy đem nghiên cứu kỹ rồi thì xét ra chỉ có một phương kế tốt cốt hại là hạn chế cái quyền sau-thác thêm thế lại, vì rằng có theo như qui-định hay giờ thì chỉ có nợ là tên có lệ bổ thì nợ, thành thử những bọn cho vay nặng lãi nắm được một cái khí giới rất gớm ghê mà tha hồ làm cái nghề khá ô của họ, khiến cho những người đi vay khuynh gia bại sản mà bọn cho vay nặng lãi thì chẳng phải lo ngại điều gì, vì là quan thẩm phán cũng không được xét xem người vay có chỉ tiêu xử lường hay không và dù thế nào mặc lòng hễ người vay không giả được là phải bắt giam nợ.

Từ nay trở đi về việc dân sự hay thương sự lễ các chủ nợ có xin cầu thúc thân trả và hễ quan thẩm phán xét ra quả thị là người mắc nợ có ý vỡ nợ thì các tòa án mới có thể bắt giam được.

Nhưng thế nào mặc lòng, người mắc nợ đã đã phải giam rồi cũng được xin quan tòa xét theo cách khẩn cấp thẩm sát.

Việc hiến thủy. — Việc nhận-nhạo về bọn giáo Khách trên sông ngoài chiếu hiến thủy, về miền Lạng-sơn, Mongcay, tỉnh nhỏ chỉ quanh quẩn ở miền Trùng-khánh-phủ, Ban-ora và Tà-lan-thôi.

TRUNG BẮC HỌC HIỆU

Phố Nhà-thờ (Rue G. Lamblot) số 22. Máy nói số 150

Hiệu-trưởng: PHẠM-HUY-LỤC

Là trường tư-thục của báo Trung-bắc mở ra có đủ năm lớp sơ học kiêm-b như các trường Pháp-Việt Nhà-nước. Chương-trình học cũng theo như chương-trình nhà nước, song chú trọng nhất về Pháp-văn và Quốc-văn.

Giấy xin học gửi đến ông hiệu trưởng tại số 22 phố Nhà thờ(Rue Lamblot) trước đến Ủng và đính thêm một tờ giấy khai-sinh. Học-trò không có người nhà đưa đến xin học thì học-hiệu không nhận.

Thứ tư vừa rồi, một toán quân phiếu-thủ đã đi chuyến xe lửa hồi 12 giờ 55 trưa đi Lạng-sơn. Chuyến xe lửa ấy có một toa chở 10 tấn các thứ khí giới, hai toa chở 20 tấn các dụng cụ, và 17 người lính tây. 45 người lính ta, do thiếu-úy Phalippou quản đốc.

Tại Nhân dân đại-biểu viện. — Nhân-dân đại-biểu viện đã giải tán chiều hôm qua, có quan Thống-sứ Robin đến chủ tọa buổi hội-đồng ấy.

Không cần nói thì chắc độc-giả cũng đoán ra quả ông nghị-trưởng hay đứng phê nghị-trường có đọc *điều-trần*, nhưng có một điều đọc giả không đoán được, là ký giải tán này thì ông nghị trưởng Nguyễn-hữu-Cự đã khỏi đau mắt đã được bài *điều trần* quốc-ngữ, còn bài dịch chữ tây thì do ông phó nghị-trưởng Nguyễn-năng-Tiếp đọc. Chúng tôi được biết rằng ông được đoán rằng hai bài ấy đọc xong có tiếng tay vỗ.

Quan Thống-sứ nghe đọc xong có đáp từ, lược thuật về công việc của hội-đồng đã làm trong mấy hôm trước. Bài đáp từ của ngài không viết ra giấy, cho nên phủ Thống-sứ không gửi cho các báo quán, tiếc rằng người ngoài không được vào nghe nên không lược thuật được những lời nói của quan thổ hiểu Bắc-kỳ. Mong rằng chính-phủ sẽ cho sửa đổi lại đạo nghị định về việc hội đồng của nghị-viện, cho công chúng được vào nghe như lời một ông nghị Nam-định đã xin bữa trước. Có thế thì các báo quán mới thuật được tinh thần công việc của Nghị-viện, chứ như bây giờ nghe của ông nghị thuật lại thì câu được câu chăng, có lẽ tăng không được đồng lắm.

Trong số người hôm kia bàn quản có thuật qua mấy điều thỉnh cầu của mấy ông nghị, nhưng chưa biết tận cả nhà phát khởi ra các điều thỉnh cầu ấy, nay đã hỏi rõ được giấy nào của ông nào, vậy xin nói qua lại như sau này :

Giấy thỉnh cầu của nghị-viện được chứa vụ như *Hội-đồng* quản hạt Nam-kỳ và cho công chúng được vào nghe là của M. Võ-ngọi-Đỉnh đại biểu Trực-ninh ở Nam định; giấy thỉnh cầu cho hãi hoàn sự thi hành các chỉ dụ và nghị định bắt việc mở trường tư, giấy thỉnh cầu định rõ trách nhiệm của các quan chưa về việc đó điều và đặt hội đồng cứu tế thường trực chỉ lấy những người thật có tiếng từ-thiện xưa nay làm hội-viên là của M. Hoàng-xuân-Lan đại biểu khu tứ trung Hanoi; giấy thỉnh cầu xin bàn chánh phó nghị trưởng riêng, bàn chánh phó thư ký riêng, các chân trị sự riêng và mỗi năm bầu lại một lần để khỏi bầu phải những ông đặc cán mai sau của M. Thanh đại biểu ở Haiphong; giấy thỉnh cầu phân quyền hành chính và tư pháp là của M. Lê-qui-Trạch nghị viên Nam-định.

Còn nhiều đơn thỉnh cầu nữa như đơn của M. Bùi-huy-Tín thư ký của nghị-viện về việc khai thông thủy đạo để tránh khỏi nước lụt cho xứ Bắc-kỳ đều được nghị-viện chuẩn y cả, cũng các đơn khác nhiều cái cũng hay, nhưng tiếc rằng không nhớ hết mà thuật lại được.

AI MUỐN HỌC TIẾNG PHÁP MỘT MÌNH ?

Nếu mua quyển LA LANGUE FRANÇAISE EXPLIQUÉE EN ANNAMITE của ông Nguyễn-hoài-Đình, Nguyễn-Điền và Nguyễn-bá-Phổ. Giá 0 $ 80 ở xa thêm 0 $ 20 cước.

Viết thư cho M. Nguyễn-hoài-Đình trường Yên-thành, Hanoi. 5.875

CÁC NHÀ DÙNG ĐỒ ẢNH NÊN BIẾT

Vì hiệu báo chế Montès, 54 phố Paul Bert, Hanoi mua nhiều, và mua được rẻ, nên hiệu lý lợi có thể bán được các chất Hyposulfite de Soude, Bisulfite de Soude, Sulfite de Soude, Hydroquinone, và tất cả các thứ dùng vào nghề ảnh, theo giá rất rẻ.

Viết thư mà hỏi giá.

Việc tàu «Đông-lợi» đâm. — Những người sống sót ở chiếc tàu *Đông-lợi*, đi bộ từ bến Cam-ma về tới Hải-phòng, xaước 32 kilomètres trông bộ khiếp-sợ đau xót, vì có người mất cả tiền của, có người bị thiệt-hại cũng đi một chuyến bị chết đuối sạch. Có một ông cụ già trực ngoại thất tuần, nhà ở phố Belgique, Haiphong, cũng hai con trai, một người 31 tuổi và một người 15 tuổi, đáp tàu ở Nam-rá, đến bây giờ chỉ còn một mình cụ sống sót về tới Haiphong thôi.

Lại một người thanh-lý sở Kho-bạc Haiphong, vợ hộ đang có mang và 4 người nhà nữa đi tàu ấy, đều bị chết đuối cả.

Lại M. Cai-Long ở Haiphong cũng có 7 người nhà đi tàu ấy, đều chết cả. Thảm thay! Những người sống sót về, có thuật chuyện qua-loa rằng:

Tàu *Đông-lợi* ở bến Nam-định, hàng đã khá nặng, hành khách mới tới bến trăm rưỡi, vậy mà đi đến bến nào cũng còn thêm khách đáp, thành thử về sau trong tàu đông chật như nêm cối. Khi phong ba nổi bắt đầu, nỗi con tại những người làm tàu mỗi người cầm cây roi đi đẹp cho hành-khách khỏi nhốn-nháo. Tàu chòng-chành hoài, người chết tàu thốt ra lệnh cho hành-khách ở *boong* trên xuống *boong* dưới, nên chi ai nấy nhộn nhịp tranh nhau chạy lộn bậy, thì tàu nghiêng hẳn đi, rồi úp hẳn xuống nước. Thế là trong giây lát bao nhiêu mạng sau người đều lần-lá xuống nước, kêu gào thảm thiết. Sau dần ai tại đó đều được cả ra cứu vớt thì đã muộn lắm mất rồi.

Có người nói rằng cũng trong lúc ấy, một chiếc tàu khác, thấy cơn dông nổi lên, bèn khôn ý đi vào mạn bờ ngay, thành ra không việc gì cả; còn tàu *Đông-lợi* đã chở nặng quá, lại gặp gió to, mà lái không phòng bị nên lái cầm không còn phương kế gì cứu được nữa.

Hiện nay quan tòa đương nghe lời khai của các người làm chứng về việc cầm tàu *Đông-lợi*.

Sáng hôm kia, ở Hải-phòng đã vớt được 2 0 cái xác người chết đuối. Mới có 60 người chết đuối là xét rõ được của cả.

Vì xác chết đuối phần nhiều đã thối nát cả, nên khó xét cặn cước lắm.

Ở Bắc-ninh cũng vớt được 2 cái xác chắc là xác người chết đuối về tàu ấy

***

Báo *Courrier d'Haiphong* ngày 7 Septembre đăng về việc tàu *Đông-lợi* đâm có nói đại khái như sau này :

Cái nạn tàu đâm như thế không phải một lần này là lần thứ nhất, mà có lẽ cũng chưa phải là lần cuối cùng. Như vậy đủ biết rằng việc khám xét các tàu của người bản xứ thật không được cẩn thận.

Lệ thường Hội-đồng kiểm soát cho các tàu chạy cứ khám xét xong, cấp giấy cho tàu chạy theo như thể lệ đã định, nhất là số hành khách là bao nhiêu. Nhưng công việc của Hội-đồng coi có thể thôi.

Vậy mà giá thử đưa mắt nhìn qua các tàu trong khi đang chạy đọc đường, thì khắp thấy rằng họ có theo như mọi cách thể lệ đâu. Phần nhiều các tàu cứ nhồi đông khách quá, chật nich cả từng *boong* thượng, nên chỉ động gặp cơn dông gió mạnh một chút hay gặp một cái sóng là tàu lật ngay đi.

Ta không nói chi về sự tàu cũ nát quá, vì họ còn phải khiếp xét kỹ càng gì mới biết rõ sự cũ nát của các tàu ấy làm. Người ta nói rằng ở trong thành phố Haiphong hiện nay có một chiếc tàu thật đã quá tàn rồi, mà vẫn thường dùng chạy chở được chỉ đợi chốn, đợi thời là nó tương cổ vỡ vẫn hành khách cũng nó xuống thấy phải đầy thôi,

Đáng lẽ Hội-đồng trông coi các tàu chạy phải nên nghiêm khắc một chút mới phải, nên phạt những chủ tàu trái phép một cách rất nặng, và cấm hẳn các tàu nào không được tăng-chải thì không cho chạy; như vậy mới giảm bớt cái số người chết đuối uổng mạng đi được.

Người ta nói có một chiếc tàu vỏn là một cái tàu kèm nhỏ (*remorqueur*), sau một người bán nó mua lại, đem làm thêm cái *boong* thượng nữa, để thay hình đổi dạng đi. Như vậy không biết làm sao Hội-đồng khám xét tàu từng cấp giấy cho chạy ?

Kiến-nghị Hội đồng xét việc tàu chạy, sau một lần làm việc có một lần, cho nên một tuần tháo là tàu chạy rồi thì khám xét sao được.

Vậy mà ta không biết làm sao nhà nước lại không cho những viên sen đầm, thương-chính, kiểm-lâm, cảnh-sát v v giáp việc với hội-đồng lý mà làm cho tron-vẹn cái việc trông coi tàu là mỗi khi các tàu chạy qua bọt mình thì xuống mà khám xem mọi sự có hợp với thể lệ trong giấy phép cho tàu chạy không, nếu trái lệ thì làm biên-bản phạt; nếu lại phạm lần nữa thì hoặc thu giấy phép lại trong ít lâu. Nếu không làm như thế thì cứ đến kỳ hạn cần xét mà những cái nạn thế gớm như cái nạn đâm tàu *Đông-lợi* này. Chắc năm đồng bạc phát tới bao giờ cho ông chủ tàu chẳng thừa tiền mà nộp được.

***

Cũng trong báo *Courrier d'Haiphong* số ngày 8 septembre, đăng về việc tàu *Đông-lợi* đâm, có nói đại lược như sau này :

Người ta nói rằng tàu *Đông lợi* ở Nam-định đi có độ 100 hành khách cả thảy, nhưng sau đi đọc đường, có lấy hành khách lên nữa, đến số khách phải cho ra nhau mà đông....

Người ta nói rằng cách đây ít lâu và trước, đã một lần một người sen-đầm làm biên-bản phạt chủ tàu *Đông lợi* về việc cho tàu chạy không theo như thể lệ trong giấy phép, thì về sau cái biên-bản ấy phải hủy đi.....

Tại trường Bảo-hộ. — Kỳ vào học 13 Septembre này, không truyền thêm học trò vào C. Sup và C. Moyen.

Các học-sinh đã ở lớp C. Sup. không được học lại ban mình nữa.

Duy lớp C. Elémentaire cho ở cả đó, nhưng chỉ cho những người sin học lần ở ngoài mà thôi (*externe payant*)

Ai muốn xin thi gửi đơn và giấy khai sinh đến quan Đốc trường Bảo-hộ.

PHIM ẢNH TÀU!!! TRUYỆN TÀU!!!

Người Tàu đóng trò!!!

Cần đại hiệu làm phim ảnh ở bên Tàu gửi sang đem chiếu tại rạp

FAMILI CINÉMA

Phố hàng Buồm Hanoi

Bắt đầu từ thứ tư 1er đến thứ sáu 3 Septembre 1926

Chương trình thứ nhất

Một chuyện đi-tình rất hay và làm trò rất vui

Ở BÊN-ĐÒ ĐÃ VỀ

Y-khoa bác-sĩ Sarraillé

86 nhà 5, phố Tuy-chuẩn, Cửa ngõ 205

Xét-nghiệm máu-mủ, đàm-rãi, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.

Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh tiến, bệnh đau dạ dày, đau ruột, bệnh đàn-bà và hộ-sinh, sản nạn.

Nói được tiếng An-nam, không phải dùng thông-ngôn.

Thứ ba, thứ năm, thứ bảy khám bệnh từ 4 giờ đến 6 giờ 30 chiều.

Từ ngày chủ-nhật, còn ngày nào cũng từ 9 giờ mười đến 12 giờ trưa, có lúc ngày và giờ cho bệnh-nhân đến chữa. 5854

AI LÀ NGƯỜI BẮC KỲ CŨNG CẦN PHẢI BIẾT !

Một quyển sách có 3 đạo nghị-định của quan Thống-sứ Bắc-kỳ :

1° *Ngạch thuế-thân ở Bắc-kỳ sửa đổi lại.*

2° *Việc khẩn đất ở miền trung-du và thượng-du Bắc-kỳ.*

3° *Ngạch thuế điền-thổ sửa đổi lại.*

Mỗi quyển . . . . . 0 $ 15

Tiền cước thường . . 0, 05

Tiền cước Recommandé thêm 0, 10

Thư và mandat gửi cho :

M. Lê-nguyên-Tôn

69-69, Rue du Coton

8701 HANOI

Cuộc hát của hội Trí-bản giúp người bị lụt. — Bản báo xin nhắc lại rằng đến 12 septembre này hội Trí-bản sẽ tổ chức một cuộc hát đặc biệt tại được bao nhiêu tiền đem quyên vào việc giúp người bị lụt cả. Cuộc hát ấy thế nào xin cứ xem lời bá cáo của hội đăng dưới kia thì rõ. Không cần phải giới thiệu, chắc độc-giả cũng biết rằng hội Trí bản là một hội âm nhạc có tiếng ở Bắc-kỳ lập thành đã lâu năm theo như nghị-định quan Thống-sứ cho phép và các hội viên toàn là những người ham chuộng mĩ thuật cả, mục đích là để chấn hưng khoa âm nhạc và nghệ diễn kịch, chứ không phải là vụ lợi hay là vụ danh, mỗi khi xảy ra sự tai biến gì cần đến hội giúp thì hội không từ chối bao giờ. Cứ xét cái lần thứ bảy này công chúng sẽ đến xem đông lắm, vì là được một dịp xem tường cổ mà lại giúp được một phần cho những người bị lụt nữa.

***

Hội Trí-bản có lời bá-cáo rằng đến tối thứ bảy, hồi 8 giờ, ngày 11 septembre 1926 tức là ngày 5 tháng 8 ta bản hội sẽ đến về tuồng :

BẠCH-NGỌC-SƠN DƯƠNG-ĐẠO-LÂM CỨU GIÀ
HOÀNG-MÔN-QUAN HỒ-ĐỨC-UY TUYỆT MỆNH

tại rạp Cát-tường (rạp viện phố hàng Bạc, là một vở tuồng rất có đặc sắc đo bản hội soạn. Có lẽ đến hát rất hay lại thêm bà Phương-viên tức Madame Bảy Saigon sẽ nhiệt tâm thi-thiện sẽm giúp vai đào-điên, hát nhiều câu tuyệt diệu.

Vậy xin các ông các bà đến thưởng giám cho đông, trước là làm phúc, sau là cầu vui.

Bản-hội tổ-chức nên cuộc hát này rất là chính đại quang minh sẽ minh-bạch phân-minh, lại có mời các quan cai-trị và quan Bắc-kỳ dự kiến nữa.

Người việc bán vé không lục quyền.

Tiền được bao nhiêu tiền sẽ đem giúp đồng-bào sẽ không trừ các khoản phí tiền.

Bản vé tại Hà-nội phố hàng Vải số nhà 12 (Rue des Etoffes); vé tại rạp từ 5 giờ chiều ngày 11 septembre 1926.

Giá chỗ ngồi

Các quan :	hạng nhất. . . .	3 $ 00
	hạng nhì. . . .	2, 00
Các thương :	hạng nhất. . . .	1, 50
	hạng nhì. . . .	1, 00
Dưới nhất :	hạng nhất. . . .	2, 00
	hạng nhì. . . .	1, 50
	hạng ba.	1, 00
	hạng tư.	0, 50

Ngạch tòa sứ Trung-kỳ. — M. Trần-thiết-Bảo, thăng tổ tập sự ngạch tòa sứ Trung-kỳ lên bổng 1.100 đồng được thăng thưởng tư hạng tư kể từ ngày 3 septembre 1926 là ngày kết hạn tập sự

***

Tai nạn xe hỏa và bến tàu thủy. — Ngày hôm nay, 9 septembre 19 6, số người đi lại ở ga xe hỏa và bến tàu thủy như sau này :

Tại ga xe hỏa

85 người đến :	74 người Âu	
	2524 —	Á
85 người đi :	58 —	Âu
	2561 —	Á

Tại bến tàu thủy

86 người đến :	2 người lính	
	940 —	Nam
85 người đi :	4 —	Mọi
	490 —	Nam

CHỈ CÓ MỘT THỨ THÔI

Thuốc đau mắt vàng rất công-hiệu mà quý : khách đã hoàn nghênh hãy nay thì ở toàn lọ thuốc phải có hiệu rõ « *COLLYRE JAUNÉ selon la formule du Dr Casanx* ».

Thuốc cũng vàng, giấy giản lợ cũng vàng mà giấy bọc cũng vàng, các quý khách nên đòi bằng được như thế thì mới khỏi nhầm. 3007

SÁCH LUẬT

Quan phó Bình-lương, *A Dejean de la Bâtie*, giáo-sư trường Cao-đẳng Đông-pháp, mới soạn một bộ luật sau này :

1° QUỐC-TẾ CÔNG-PHÁP (Droit international public) giá. 2 $ 00

2° QUỐC-TẾ TƯ-PHÁP (Droit international privé) giá. 2. 00

3° HÀNG-HẢI PHÁP-LỆ (Droit maritime) giá. 1. 50

4° THƯƠNG-LUẬT HỌC (Droit commercial) giá. . . . 3. 00

(Tiền cước gửi đi các tỉnh, tính riêng)

Bộ luật này, soạn toàn bằng chữ Pháp cả

Bán tại bản-quán ¶

Do Võ-Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Les misérables

DE VICTOR HUGO

(Suite)

Esquisser ici l'aspect de Napoléon, à cheval, sa lunette à la main, sur la hauteur de Rossomme, à l'aube du 18 juin 1815, cela est presque de trop. Avant qu'on le montre, tout le monde l'a vu. Ce profil calme sous le petit chapeau de l'école de Brienne, cet uniforme vert, le revers blanc cachant la plaque, la redingote grise cachant les épaulettes, l'angle du cordon rouge sous le gilet, la culotte de peau, le cheval blanc avec sa housse de velours pourpre ayant aux coins des N couronnées et des aigles, les bottes à l'écuyère sur des bas de soie, les éperons d'argent, l'épée de Marengo, toute cette figure du dernier césar est debout dans les imaginations, acclamée des uns, sévèrement regardée par les autres.

Cette figure a été longtemps toute dans la lumière ; cela tenait à un certain obscurcissement légendaire que la plupart des héros dégagent et qui voile toujours plus ou moins longtemps la vérité ; mais aujourd'hui l'histoire est le jour se font.

Cette clarté, l'histoire est impitoyable ; elle a cela d'étrange et de divin que, toute lumière qu'elle est, et précisément parce qu'elle est lumière, elle met souvent de l'ombre là où l'on voyait des rayons ; du même homme elle fait deux fantômes différents, et l'un attaque l'autre, et en fait justice et les ténèbres du despote lutteat avec l'éblouissement du cap taine. De la une mesure plus vraie dans l'appréciation définitive des peuples. Babylone violée diminue Alexandre ; Rome enchaînée diminue César ; Jérusalem tuee diminue Ius La tyrannie suit le tyran. C'est un malheur pour un homme de laisser derrière lui de la nuit qui a sa forme.

V

Le « quid obscurum » des batailles

Tout le monde connaît la première phase de cette bataille ; début trouble, incertain, hésitant, menaçant pour les deux armées, mais pour les anglais plus encore que pour les français.

Il avait plu toute la nuit ; la terre était défoncée par l'averse ; l'eau s'était çà et là amassée dans les creux de la plaine comme dans des cuvettes ; sur de certains points les équipages du train en avaient jusqu'à l'essieu ; les sous-verstères des attelages dégouttaient de boue liquide ; si les blés et les seigles couchés par cette cohue de charrois en marche n'eussent comblé les ornières et fait litière sous les roues, tout mouvement, particulièrement dans les vallons du côté de Papelotte, eût été impossible.

L'affaire commença tard ; Napoléon, nous l'avons expliqué, avait l'habitude de tenir toute l'artillerie dans sa main comme un pistolet, visant tantôt tel point, tantôt tel autre de la bataille, et il avait voulu attendre que les batteries attelées pussent rouler et galoper librement ; il fallait pour cela que le soleil parût et séchât le sol. Mais le soleil ne parut pas. Ce n'était plus le rendez-vous d'Austerlitz. Quand le premier coup de canon fut tiré, le général anglais Colville regarda à sa montre et constata qu'il était onze heures trente-cinq minutes.

L'action s'engagea avec furie, plus de furie peut-être que l'empereur n'eût voulu, par l'aile gauche française sur Hougomont. En même temps Napoléon attaqua le centre en précipitant la brigade Quiot sur la Haie-Sainte, et Ney poussa l'aile droite française contre l'aile gauche anglaise qui s'appuyait sur Papelotte.

L'attaque sur Hougomont avait quelque simulation ; attirer là Wellington le faire pencher à gauche, tel était le plan. Ce plan eût réussi, si les quatre compagnies des gardes anglaises et les braves belges de la division Pérponcher n'eussent solidement gardé la position, et Wellington, au lieu de s'y masser, put se borner à y envoyer pour tout renfort quatre autres compagnies de gardes et un bataillon de Brunswick

L'attaque de l'aile droite française sur Papelotte était à fond : culbuter la gauche anglaise, couper la route de Brux-lles barrer le passage aux prussiens possibles, forcer Mont-Saint-Jean, refouler Wellington sur Hougomont, de là sur Braine-l'Alleud, de là sur Hal, rien de plus net. A part quelques incidents, cette attaque réussit. Papelotte fut pris ; la Haie-Sainte fut enlevée.

Détail à noter. Il y avait dans l'infanterie anglaise, particulièrement dans la brigade de Kempt, force recrues. Ces jeunes soldats, devant nos redoutables fantassins, furent vaillants ; leur inexpérience se tira intrépidement d'affaire ; ils firent surtout un excellent service de tirailleurs ; le soldat en tirailleur, un peu livré à lui-même, devient pour ainsi dire son propre général ; ces recrues montrèrent quelque chose de l'invention et de la furie françaises. Cette infanterie novice eut de la verve. Ceci déplut à Wellington.

(A suivre)

Những kẻ khốn-nạn

Xã-hội tiểu-thuyết, của ông Victor Hugo

NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch.

(Tiếp theo)

Lựa là tác-giả phải phác-họa ra đây cái hình-dung đại-đế, cưỡi ngựa, tay cầm ống dòm, ngự trên cái đồi *Rossomme*, ngay từ tang-tảng sáng. Không phải vẽ ra, ai nấy cũng đã tưởng-tượng thấy rồi. Cái nét mặt người lãnh-đạm ở dưới bóng cái mũ nhỏ ngài dùng từ thuở còn học tại trường pháo-thủ vũ-bị *Brienne*, bộ áo lính, cổ trong lót trắng lật ra lấp cái bài bắc-đầu, cái áo dài xám phủ ngoài che kín bộ kiên-chương, cái mẫu dây quàng đỏ thò ra ở dưới áo *gi-lê*, quần dài bằng da, con ngựa bạch, lá-phủ nhung điều, bốn góc có thêu chim ưng và chữ N trên có đế-miện, chân đi giầy kị-mã, trong lồng tất tơ, cựa bạc dưới gót giầy, lưng đeo thanh bảo-kiếm trận *Marengo* còn lại, cái dung-nghi ấy tự-hồ như vẫn còn sừng-sững trong đạ nhớ hết thảy mọi người, kẻ thì sùng-bái, người thì oán-trách.

Cái dung-mạo đường anh-kiệt ấy, biết bao lâu thế-nhân đã coi như một vị hoàn-toàn minh-chúa ; phàm các bậc cái-thế anh-hùng đã cất nên những thủ-đoạn lớn-lao, thì bao giờ cũng gây nên sự-tích hoang-đường cho đời phải mê phải quáng, không tẻ-nhận được cái chân-tướng lịch-sử ; nhưng ngày nay thì các sử-gia xét đã hết sự thật, rõ-ràng lắm rồi.

Vô-tình thay là sử-ký ! Sử-ký có cái đặc-tính lạ-lùng, huyền-diệu, tuy rằng là khi-sáng, mà chính bởi nó là khi-sáng, cho nên thường khi những chỗ xưa kia mất phàm nơm ra hào-quang, thì sau này nó lại khiến cho mất đời phải nơm ra bóng tối ; cũng thì một đấng người, mà sau khi đã khuất, lại hóa ra hai cái vong-linh khác-biệt, cái này phản-đối với cái kia, đâm nhau đi, họ nhau đi, khiến cho hậu-thế phải theo lẽ công mà phân-đoán, cái tội-tâm của nhà vua chuyên-chế làm cho nhòa mất cái sáng-sủa của ông đại-tướng dũng binh. Bởi thế mà cái dư-luận sau cùng của các dân-tộc vẫn là chính-đáng hơn cái nao-nức một thời. Thành *Babylone* bị xâm phá làm cho hạ-giá vua *Á-lịch-xơn* ; thành *La-mã* bị cầm-buộc làm cho dảm danh ông *César* ; thành *Jérusalem* bị tàn sát làm cho bớt hay ông *Titus*. Phàm những vì bạo chúa, thế tất là đê tiếng hôn-quân. Hại thay cho một đấng anh-hùng, khuất đi rồi lại đề một cái bóng đen cho hậu-thế nhìn !

V

Cái t'i-lăm ở trong sự đánh-trận

Ai là người không biết cái hồi đầu trận ấy. Thật là lờ-mờ, bất minh, bất quyết, ghê dọn cho cả đôi bên, cho bên quân nước Anh nhiều hơn cho bên quân nước Pháp.

Cả đêm hôm trước trời mưa lâm-tâ ; đất thì lầm-lội sủng ra ; những chỗ trũng thì nước tụ thành ao thành vũng ; nhiều chỗ tri-trọng đi qua phải ngập đến đốc bánh xe ; thắng-dái ngựa lầm-lấp bùn rỏ giọt ; cũng may mà lúa-mà bị bánh xe đè xuống, lại lấp vết đi, như đọn đường cho xe sau đi tới, không thì chắc là quân-dụng khí-giới chẳng tài nào đi-chuyển đi được, nhất là ở những đám thung-lũng về nẻo *Papelotte*.

Trận khởi trưa : vả vua Nã-phá-luân trong chiến-pháp lại hay lựa cho kì được đao nhiều đại-pháo ở trong tay như thể một khẩu súng con vậy, để ngài được tiện hồ bắn cho đều vào chỗ nào hay vào chỗ khác. Bởi vậy cho nên ngài chờ cho đến lúc các xe súng có thể tự-tiện tới lui ; mà xe súng muốn tự-tiện tới lui phải có mặt trời nắng lên cho khô mặt đất. Ngặt vì mặt trời hôm ấy không thấy đâu cả. Chẳng bù với các cuộc tinh-cờ trời đất cũng vì hẹn như là ở trận *Austerlitz*. Khi quân ta phát tiếng đại-bác thứ nhất thì ông tướng nước *Anh* là *Colville* nhìn đồng-hồ xem, thấy đã mười-một giờ ba-mươi-nhăm phút.

Trận mới khai mà quân tả-dực của ta xông vào *Hougomont* đã hăng-hái quá, có lẽ nhà vua cho là hơi vội. Đều một lúc ấy, ngài phải cho trung-quân cũng tiến, sai ông *Quiot* xông đánh *Haie-Sainte* ; hữu-dực thì ông *Ney* tiến quân đánh tả-dực quân Anh, tựa vào *Papelotte*.

Theo như trong chiến-lược của ngài nghĩ trước thì khởi đánh tả-dực vào *Hougomont* là có ý để lừa cho Huệ-linh-tôn ủa sang phía ấy. Giả-sử bốn *con-ba-nhi* quân thị-vệ *ăng-lê* với một *di-vi-dương* mãnh-binh nước Bỉ của ông *Perponcher* mà không giữ vững, thì mưu ấy là cao là trúng, nước đâu họ lại giữ được vững-vàng, khiến cho ông Huệ-linh-tôn không cần phải dồn đại-quân sang đó, chỉ cho bốn *con-ba-nhi* linh thị-vệ nữa, với một *ba-tay-dông* linh Đức xứ *Brunswick* sang tiếp-ứng cũng đã đủ rồi.

Bên hữu-dực quân Pháp xông vào đánh *Papelotte* cũng là kiệt sức ; thoạt nghĩ cũng vỡ ngay rằng chủ-ý vua, cốt đánh lộn nhào tả-dực quân Anh, chẹn con đường lên kinh-đô nước Bỉ, dồn trước những lối quân Phổ-lỗ-sĩ có thể sang được ; lấy cho kì được chỗ *Mont-Saint-Jean*, cưỡng-bách ông Huệ-linh-tôn phải dồn quân về *Hougomont*, rồi từ *Hougomont* về *Braine l'Alleud*, rồi về cho đến *Hal*, Cứ kể thì mưu ấy cũng đã đậu, trừ ra có một vài nơi không mãn. Quân Pháp quả lấy được *Papelotte*, lấy được *Haie-Sainte*.

Một điều nên chú-ý. Trong lúc quân nước Anh, nhất là trong đại-đội của ông *Kempt*, có nhiều linh mộ. Những kẻ thiếu-niên ấy, đối với bọn lục-quân khá-ấy của ta, cũng đã ra mặt can đảm ; dầu rằng không có lịch-duyệt trong chiến nghệ mà buổi ấy cũng ra tay giữ vững ; nhất là họ bắn thì giỏi : phàm quân lính dùng súng, thì mỗi tên quân thành một người tự-chủ, tự-hô không có tướng, cho nên bọn quân mộ *ăng-lê* đó, trong trận ấy, hình như cũng có cái tài tự-liệu, cái hùng-dũng của người nước Pháp vậy. Bọn lục-quân ấy tuy là linh mới mà huug-hăng lắm, việc đó ông Huệ-linh-tôn không được ưng-ý.

(Còn nữa)

Những bản in đều đã in thành bản quyền, một bên chữ Pháp, một bên quốc-văn, bán giá như sau này :

Quyển I — 225 trang, bán 0 $ 50
— II — 283 — — 0 $ 45
— III và IV 159 — — 0 $ 35
— V và VI 193 — — 0 $ 45

Ở xa phải trả thêm tiền cước,
mỗi quyển . . . . . 0 $ 20
Cả bốn quyển gửi làm một cái . . . . . 0 $ 80

Lịch-sử các quan Thú-sứ, Đô-hộ ở nước ta trong cái thời-đại thuộc về Tàu

(Tiếp theo)

Niên hiệu Kiến-thọ năm thứ hai đời vua Vũ đế nhà Tây, phương Nam dấy loạn, Lý phật tử giữ thành Việt-vương, con anh Phật tử là Lý đạo Quyền giữ thành Long-biên, bộ tướng Phó-tử là Ngô-bá-Biến giữ thành Ô-diên-Tân bảo vệ Kinh sư, Dương-Tố sẽ Lưu-Phương cất binh trường xây xin sai sang hỏi phủ phương Nam. Vua Tàu nghe lời Phương làm Giao-chỉ đạo hành quản đồng quản, thống lĩnh 50.000 quân sang phương Nam Phương quản lịch rất nghiêm, ai phạm pi cp thì c ém ngay ; nhưng tính rất nhân ái, quân sĩ có lật bệnh, thì thăm hỏi vỗ về, trông nom việc thuốc thang cơm cháo, rất là chu chí ; vì thế tướng sĩ vừa sợ, vừa mến, quân kéo đến nơi Độ-long, đánh nhau với quân Lý-phật tử ba trận, quân Lý thua to, tổn hại rất nhiều ; Phương lại đem lời phủ giảng dụ, Phật-tử sợ, xin hàng. Phương giả Phật-tử và các tù đảng về Kinh sư. Vua Tàu mừng lắm, phong trước Long-bôn hầu, và ban thưởng vàng lụa gấm vóc rất nhiều. Đến đời vua Đảng đế, có người nói rằng nước Lâm-ấp nhiều vật báu, mà vua nước Lâm-ấp là Phạm-chi-Lưu kiêng cậy cõi, vua Đảng-đế phong Phương làm Hoàn châu đạo hành quản tổng quản, đem binh đi đánh nước Lâm-ấp Phương được chi đem 30.000 quân sang đánh vậy kẻ thành nước Lâm-ấp Phạm chi-Lưu bỏ thế giữ không nổi, bỏ thành trốn chạy, Phương lấy được 18 bộ thần chú ở trong nhà tôn miếu của nước Lâm-ấp đều đúc bằng vàng lối, sai người đem về dâng hình sư, khắc đá để công rồi kéo quân về, Trận lý Phương tuy thắng trận, nhưng phần thì đi xa, phần thì vì lam chướng, quân lính mười phần chết đến ba bốn phần.

Bài hành-Ngô-môn đời Đường làm Annam kinh-lược sứ. Buổi ấy người nước Hoàn-vương là Lý-thôn-Sơn dấy loạn, toan mưu bỏ vua, cướp ngôi xưng quận việc, Bình-Nô ở châm người nọ, rồi đem thay giao giữ cho vua nước Hoàn-vương, người nước Hoàn vương đều cùng phục Bộ tướng Hoàn Đỗ-anh Sách và Phạm-đình-Chi đều là thổ hào ở Khê-động, thường hay ỷ thế làm nhiễu dân trái phép, các quan Kinh-lược-sứ trước thường nể mặt làm lơ không hỏi đến ; Bình-nội xét các tội, theo luật trị nặng, nhưng lại tâm tha, cho lập công chuộc tội, vì thế được Anh-Sinh giết nhiều. Một năm Bình-nội đi tuần ngày sắt quân đi đánh Sơn-man, Phạm-đình-Chi xin phép nghỉ ba ngày. Rồi bốn ngày mới đến đình nhân việc Bình-nội lấy tay trỏ vào mặt Đình-Chi mà mắng rằng phép quân sai hẹn một ngày là chết, nhưng lần này tha lấy tạm tha, bèn sánh chiếu và cho đi theo quân để lập công. Cánh đó được năm tháng, Đình-Chi lại xin phép nghỉ mười ngày, sai ra nhận việc chậm mất một ngày, Bình-nội nổi giận, sai đem ra chém, rồi rất một người chém bọ Đình-Chi lên trình chiếu cho Đình-Chi. Từ đó tướng tá lêu thuộc đều sợ uy, không ai dám trái phép. Sau đặng Hoàng-giáo làm loạn Bình-nội đem quân đẹp yên, lấy có giặc Annam đô-hộ sứ, trước Long-biên hầu.

Đào-Tấn là con Đào Uy. Trước Đào Uy làm thái thú quận Thương-ngô, sau thăng thứ sử Giao-châu, Uy làm người công liêm khoan hậu, rất được lòng dân, ở Giao-châu 30 năm, khi chết, lại dân thương tiếc, các con Uy là Đào-Tung làm thứ sử Giao-châu thay cho Uy, Tạo tính khí cũng khoan hòa, chính trị cũng thanh giản, lại dân rất yêu mến lắm, Tạo coi việc được tám năm rồi chết, người dân lại rất Tạy thay Tạo. Họ Đào cha con anh em làm thứ sử Giao-châu, đều có ân đức, nhân dân tạc vào mãi mãi.

Niên-hiệu Thái-thủy năm đầu đời Tống, quan thứ sử Giao-châu là Trương-Mục chết người quận Giao-chỉ là Lý-trường-Nhân đánh đuổi các thứ tá của Mục, rồi chiếm giữ lấy Giao-châu, được hai năm bị bệnh chết. Em họ Trường-Nhân là Lý-thúc-Hiến nối giữ binh quyền, rồi sai người về Đô-kinh xin làm chức thứ sử Giao-châu, phong Sinh-viên thứ quận, và bổ Thái-Hiến làm thái-thú quận Vũ-xương và quận Tân-hưng, Thúc-Hiến tuy mình ở Giao-châu, được nắm dân tiền phục, bèn không chịu theo chỉ của vua Tống, phát binh ngăn giữ, không cho Hoàn-thúc-Đô, Đoàn phải đóng lại quận Ưu-lâm, sai người về báo tin ở Bắc-tỉnh ; Đoàn tự hẹn vẫn yên vua gần vừa sợ, và không chịu nổi làm chướng, đợi chỉ triều đình chưa đến đã phát bệnh rồi chết, Hiến-hiệu Kiến-nguyên năm đầu, vua Thái-tổ lấy Hoàng-quốc mới yên, chưa có thì giờ kinh lý việc phương Nam, bèn sai người đem chiếu dụ sang An-nam, phong Trụ-Hiến làm thứ-sử Giao-châu, yên vỗ từ tù, làm thường rất hậu giữa một năm một lần sai sứ đem phương-vật vào cống.

(Còn nữa) X dịch thuật

KHẢO VỀ Y-HỌC CỔ CỦA TA

Trong các học-thuật cổ của ta thì y-học cũng là một môn-học đã thành lập lâu mà thông dụng rộng lắm. Các học-sĩ một cái của ta phần nhiều là tổ-thuật tự Tàu, y-học cũng vậy, nên trong sách về về y-học của Tàu chính là nguồn gốc y-học của ta ; gọi là y-học cổ của ta là học theo y-lý, y-dược, y-phương, trong những sách truyền của Tàu mà suy diễn, mà kinh-nghiệm, mà châm-chước thêm bớt cả ; cho nên muốn khảo về y-học cổ của ta là phải khảo đến những sách về về y-học của Tàu.

Nay gặp buổi Âu Á giao thông, y-học của Thái-tây đã truyền-bá sang tới đất ta một ngày một rộng ; dành là ta phải công-nhận rằng y-học của Thái-tây là tinh-vi hoàn-bị hơn y-học cổ của ta nhiều, vì chính trong nước mình ở những chỗ đô-hội đã thành công đã có một số người được hưởng thụ cái công-hiệu của thuốc Tây thật là linh diệu. Song có mới rằng chớ nên quên cũ ; cái y-học cổ của mình cũng là một cái học-thuật cổ của nước mình đã dụng kì có hơn ngàn năm nay, người mình cũng không nên không biết đến.

Nay bản-báo tiếp được tập y-khoa trích-lục của một ông Hồ-y mình trích lấy những điều cần cốt ở trong sách thuốc Tàu mà dịch ra quốc-văn cho nhiều người xem được hiểu được ; ý kiến ấy thật là hay, công việc ấy thật là có ích. Bản-báo xin tuần năm sau bản-báo sẽ đăng dần vào báo để giới-thiệu cùng các bạn đọc báo xem cho biết cái y-học cổ của ta.

B Q

Tân-Dân-Thuyết

(Dịch sách Tàu)

(Tiếp theo)

Thế nào gọi là đất với tổ-giới mà biết có quốc-gia ? Các nhà võ-tân-giáo thường hay nói *thiên quốc* nói *đại-đồng*, nói *nhất thì ết chủng sinh*. Nào các chủ-nghĩa bác-ái, cái chủ-nghĩa thế-giới, há không nhẽ là chủ-đích thâm-nhân hay sao ! Tuy vậy, các cái chủ-nghĩa ấy, nếu thoát ly lý-tưởng-giới mà vào hiện-thực-giới, phỏng có được hay không ? Hoặc-giả sau khi muôn nghìn năm thì ta không được biết, chứ cứ như ngày nay thì việc ấy cũng chưa rằn.

Ở lúc cạnh-tranh tức là một người mạo-hiểm ra cuộc văn-minh, Sự cạnh-tranh một sớm thế đi thì sự tiến-bộ của văn-minh tất phải lập tức dừng lại. Bởi sự cạnh-tranh của một người mà thành một nhà bởi một nhà mà thành một nhóm-tộc, bởi một nhóm-tộc mà thành một nước. Một nước tức là một cái khuyên giới rất lớn của đại-tự-nhiên, mà là một cái làm sáng rất can của sự cạnh-tranh vậy. Nếu bảo rằng phá bỏ cả quốc-giới đi, thì vô-luận việc ấy không thể làm nên được ; giả sử có làm nên nữa mà sự cạnh-tranh tuyệt, thì sự văn-minh hầu chẳng nhân đấy mà tuyệt ; mất cái Hoàng-chi cái tổ-tinh của con người ta, không thể nào mà không cạnh-tranh cho được. Thế thì sau khi *đại-đồng*, chỉ trong chốp mắt, tất lại vì việc khác mà gây cuộc cạnh-tranh ở trong *thiên quốc*, bấy giờ lại quay về cái sự cạnh-tranh của một bộ đảng, thành ra đem cái tiểu-hạn-tâng quay về giữ-man vậy.

Học-giả đời nay không phải không biết rằng cái quốc-gia là cái tổ-chức phương cái nhà người ta ấy mà tiến-hóa về tinh-lý mà không tiến-hóa về hình-nó, cho nên phải quyết-định lấy quốc-gia làm một cái đoàn-thể hoàn-bị mà không lấy thế-giới làm một cái đoàn-thể hoàn-bị, rằng vì lẽ ấy. Thế thì kể nói cái chủ-nghĩa bác-ái, nên bỏ lòng riêng một thân mà yêu một nhà một ấp ; nên bỏ lòng riêng một thân, một nhà mà thương-tới mà yêu một nước mới phải. Nước tức là bản-vị của sự tiến, mà là cuộc-điểm của sự bảo-tồn vậy. Kẻ nào bỏ-cập tức là giết mẹ, mà bỏ nào thời quá nông cũng tức là giết mẹ. Bởi cớ gì các bậc anh-hùng hào-kiệt mà không phải quốc-dân mà không phải quốc-gia tư-tưởng.

(Còn nữa) M.

Các việc lĩnh trưng và đấu giá

Ngày thứ bảy 11 septembre. — Hồi 17 giờ sẽ đấu giá mua 1000 tấn gạo hạng ba ở kẻ hội-đồng Paip Việt-trì-tế chẩn cấp cho những nhà bị lụt ở Bắc-kỳ.

Giấy lĩnh trưng phải đệ vào phong bì gắn kín, đến buổi thứ-kỳ phòng Canh-nông Bắc-kỳ ở số 116 phố hàng Trống Hanoi mà lấy cho đến ngày 11 septembre hồi 17 giờ là xong hạn.

Các đồ-án, đến giá ấy để tại phòng Canh-nông, ai muốn xem hoặc muốn chép thì cứ lại đó.

Ngày 13 septembre hồi 16 giờ. — Tại sở Công-chính Hanoi sẽ đấu giá lấy làm một cái nhà ở và một cái nhà tắm tại cái trường Nam Sư-phạm Hanoi.

Giá tiền định là : 16.317$19

Ký quĩ tạm : 270,00

Cũng ngày ấy hồi 16 giờ 15. — Tại sở Công-chính Hanoi sẽ đấu giá làm một kho bạc cho tỉnh Nam-định.

Giá tiền định là : 22.649$70

Ký quĩ tạm : 375,00

Phòng thương mại Hanoi nhận cho đến ngày thứ tư 15 septembre 1926 hồi 15 giờ các giấy đã thuê một cái nhà ở của đồ điện tích 450 mètres carrés ở bờ sông Hanoi. Nhà ấy cho thuê hàng năm và cho thuê một phần hay cả phần.

Ngày 18 septembre. — Ông Hội trưởng Hội-đồng Hội-chợ đã có đề cho nhà thầu khoán về các việc công-tác biết rằng tại phòng đại-lý Hội-chợ ở 106 hàng Trống định đấu giá làm hàng rào cho trường Hội chợ, nhựa cho đến ngày 18 septembre là xong hạn.

Các giấy mà về việc ấy để tại phòng đại-lý Hội-chợ, các nhà thầu khoán ai muốn xem thì cứ lại đó ngày nào cũng mở cửa từ 7 giờ 30 đến 11 giờ và từ 14 giờ 30 đến 17 giờ, trừ những ngày lễ không kể.

56 tiêu tam mươi đồng (140) đồng hồ số sẽ đẹp theo 115$80 nữa.

Ai muốn lĩnh trưng thì phải lấy giấy cho ông hội-trưởng hội-đồng trước ngày đã định và phải đề chữ « Appel d'Offres ».

Ngày 27 octobre 1926 hồi 15 giờ. — Tại nhà Thương-chính Hanoi và Sài-gòn gọi lĩnh-trưng các sở và gửi lên cho các sở Thương-chính trong năm 1927. Tiền lĩnh trưng phải khai Mẫu bạc và bằng xu.

Điều lệ để tại tòa ba nhà Thương-chính Hanoi và phòng kế-toán nhà Thương-chính Saigon.

Ngày 28 octobre 1926 hồi 9 giờ. — Tại dọc Hòn-xa phía Bắc, ở nhà ga Ha-nội gọi lĩnh trưng cho sau dọc hòn-xa phía Bắc ở Hà-nội và Trung-kỳ trong năng ở Tourane.

Lô thứ nhất. — Bảy vạn bốn nghìn kilos (74.000 k.) dầu để lau trục bánh xe.

Lô thứ hai. — Sáu vạn sáu nghìn kilos (66.000 k.) dầu để lau các tàu máy.

Các giấy mà về việc lĩnh trưng này đã tại phòng giấy ông kỹ-sư chính dọc hòn-xa phía Bắc (Ingénieur en chef de l'Ingénieur Chef de l'Arrondissement des chemins de fer du Nord-Annam) và phòng giấy ông chánh ở Hàng-bài (Service Maritime du Tonkin) tại Haïphong.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Tự do diễn đàn

Vấn đề đê chính

(*Tiếp theo*)

Thử bàn về cách trị thủy mà hưu đê. — Bàn đến cách trị thủy mà hưu đê, chắc nhiều người cho là vu khoát, đắp đê đã tốn công tốn của, mà hưu đê cũng không phải công việc hàng năm, khi công việc đương làm chưa xong, đê ở kỳ nước nhớn chưa san sẻ đi cho đâu, thì những nơi đã hưu đi rồi; hoặc hưu mà còn giữ gìn, hoặc đất trũng đồng sâu, điền bị thiệt hại riêng cả, và công việc không phải phí tổn hàng nghìn hàng vạn, … Chính-phủ chưa có tiền đủ chi dùng, vậy muốn cho được thi hành, tất phải tìm cách gì, không phí tổn nhà nước, không thiệt hại cho dân mới được.

Bây xin Chính-phủ đặt ra nghị định hưu đê theo như lệ khai khẩn hoang điền, cho phép những người có ruộng ở hai bên chân đê (ruộng ấy phần nhiều là ruộng sâu cấy lúa không lợi) cứ mỗi năm bạt mặt đê đi độ một thước tây, hoặc 0m 40 tấc, đất ấy san xuống những ruộng sâu hai bên đê, thành ra ruộng cấy được hai mùa, khi bạt gần thấp bằng mặt ruộng, thì những chỗ thân đê ấy để làm xứ đồng cao giồng hoa mầu, hoặc làm nhà ở. Duy những chỗ thân đê, là đất công, thì hai dân đã vỡ được, nhà nước cho làm tư điền quân nghiệp, chiếu số đê … kỳ nơi ở trên kia mà đem chia với bề rộng chân đê, tưởng cũng lắm lắm là ruộng đất, nếu người có ruộng đấy mà không vỡ được hết, thì làm giấy hợp đồng nhượng cho những người ở các làng chung quanh, xuất tài xuất lực ra mà làm, rồi sau quân lợi với nhau cũng được, thế thì Chính-phủ chỉ phải quan trông nom thôi, không phải phí tổn gì, dân cũ không thiệt hại lại có đường hưng công kể lợi nữa, năm đầu đê bạt đi một thước, đến khi nước nhớn, nước đi đến đâu cũng tràn vào mà san sẻ đi đường thủy đạo rộng ra, chắc không thiên-tai từng chỗ như bây giờ. Tuy trong có một hai chỗ đồng sâu đất thấp mà mỗi lại cầm đầu nước tràn vào có nhiều hơn các xứ khác và các năm thường thì Chính-phủ trù lấy sách ti-lạo, tìm lấy nơi ti lạo, trước kỳ nước nhớn, sắp sẵn lấy thuyền bè chứa sẵn lấy thóc lúa, xem những nơi ở gần đấy có thung đất nào cao ráo, làm lều làm quán sẵn, để làm thời di-dân ti-lạo đến tạm trú độ ít lâu ngày, hoặc ở các vùng Thượng-du, nhất là Cao-Bằng, đất cát nhiều chỗ bỏ hoang, nhà nước lại đặt thêm nha Đinh Điền, bảo lĩnh cho dân vay tiền nhà băng, để mà những dân bị lụt lên đó mà khai khẩn, nếu không đi khẩn điền thì ti lạo ít lâu lại về an-nghiệp; những ruộng chửa nhiều nước phỏng chừng mất mùa tháng mười không cấy được, nhưng được cái lợi đánh cá, mà mùa lúa chiêm được nhiều nước mầu bồi vào, cấy một mùa cũng ăn bằng hai, rồi dần dần nước vào bồi mãi đất mầu lên, độ hai ba năm về sau, cũng không còn trũng còn sâu như trước nữa. Đấy nói là cách hưu đê, và cách phòng bị những khi hưu đê, còn về các đường thủy-đạo cần phải khơi cao chống tiện tiết đi thì mấy được, dưới cửa bể những chỗ nào bồi lấp thì khai cho rộng ra, lòng sông có bãi bồi, thì đem tàu quốc mà quốc đi, sông nào khuất khúc thì đào mà nắn thẳng lại, ông Đại-vũ trị thủy ngày trước, có sẵn gì đến đê đâu, chỉ khai cho nhiều sông, sông con chảy ra sông nhớn, sông nhớn chảy ra bể, chỗ nào mắc rừng mắc núi thì khơi cho nước thông đi, không để chỗ nào đình tích, đến cái nạn nước lớn lưng giời, công việc cả một địa thế nước Tàu làm có 8 năm xong, huống chi xứ Bắc-kỳ chỉ bằng độ một tỉnh nhớn nước Tàu, tưởng làm không đến từng ấy năm cũng thành hiệu.

Lại bàn về cách trị thủy mà cứ để đê. — Trị thủy mà cứ để cả đê, thì công việc đương thi-hành bây giờ, dạy chỉ sửa sang chỉnh đốn, bồ suy cứu tệ vào một đôi chút. Tự xưa đến nay, ai cũng biết rằng, đê dẫu đắp cao thế nào, cũng không chống được với sức nước, vì lòng sông mỗi ngày một đầy lên tất mực nước mỗi ngày một cao lên, cái số đê gia cao, không đủ chữa được số nước gia cao, về vụ nước nhớn đi tàu thấy ngoài sông, trông thấy trong đồng nhiều chỗ thấp lắm thì đủ biết. Gi bằng, bây giờ không gia cao nữa mà chỉ gia rộng, nếu chưa đắp rộng được cả thân đê, thì hẵng đắp hai bên, cơ đê ra mỗi bên độ bốn thước tây, so độ một thước, như đê ở vùng Nam-định đã làm, sao chưa thấy thi hành cả toàn kỳ, phí tổn này đã có: một là khoản tiền thường chi về việc sửa san đê quanh năm, hai là khoản tiền bất thường chi vào việc bất thần vỡ đê, nếu không đủ sẽ trục tính cho đinh điền toàn kỳ phải chịu, còn hơn là vỡ đê như năm nay nào Bắc ninh, nào Hải-dương, nào Thái-bình, nào Hưng yên, tổn hại nhà nước và dân có đến mấy trăm vạn không; cơ đê đã rộng, thì chân đê vững, không thể chốc chốc mà bốc ngay cả chân đê đi được, dù có sạt mặt đê, hay vỡ thân đê, biết ngay lập tức bồi phu liệu cho nhiều, bất sứ xanh hộ, cũng có thể được, đôi khi nước nhớn có tràn mặt đê, thì sẽ đắp con chạch cũng không quản ngại gì cho lắm. Đê nào đứng bên bờ ao thì bờ ao ấy phải lấp đi. đê nào đất cát, thì quốc đất cát đi mà đắp đất thịt vào, chỗ nào có hang cầy cáo, xét tự ngày thường mà lấp đi lấp đất, những thác đê về phía trong đồng. nên sửa cho dân chặt hết cây cối rậm rạp, khi nước nhớn chỗ nào thẩm lậu có thể biết ngay mà chữa, kỳ nước nhớn, các quan phủ, huyện ngày nào cũng phải thân hành đi thăm đê phận trong hạt mình khắp một lượt, lại nghiêm đốc tổng lý, hai ngày phải xem xét, ban đêm lấy đuốc soi, hễ thấy nguy cấp nhất diện báo quan, nhất diện đốc dân phu đến cứu, điều gì ý kiến không hợp thì có các ông tham tá Đê vật, giúp đỡ cho, việc gì cũng phải cho thực hành, đừng như những chỗ vỡ ít lâu nay, thường hay vỡ bất ưng, không thấy bảo báo nguy cấp gì mà đến nỗi vỡ. Về đê chính đã vậy, về phần trị thủy, cũng cần về sự sơ thiệt, như đã nói ở bài trên, những chỗ nào phải đắp tản đê, thì nên rời vào bên trong đồng, cho xa xa bờ sông ra, ít là một ki-lô-mét, để bãi sông rộng cho nước được rộng đường tiêu tiết, như thế trông cũng có chữ bồ cứu được.

Nay so sánh sự lợi hại có đê và không đê xem thế nào — Những nơi không đê, như các xứ bên Ai-cập, có con sông Nin (Nil) dài đến 6500 km, mỗi năm kỳ nước nhớn lên rất to, tràn qua cả các miền tả hữu về xứ ấy, bình như tráng nước mầu nên các miền ấy cây cối tốt lắm, những nhà học thức đã từng bàn nói đến, đó là một điều trưng nghiệm. Gần xứ ta như nước Xiêm-la Diến-điện và xứ Nam-kỳ, ở hai bên bờ sông Cửu-long, sông này vừa dài vừa rộng gấp bao nhiêu sông Nhị hà, sông Thái-bình, đến khi nước to, tràn cả đi một lượt, chỗ nào cũng được phù-sa vào đồng bồi thêm đất mầu, nên lúa các xứ ấy tốt, mà thóc gạo nhiều nhất hoàn-cầu, đó là hai điều trưng nghiệm. Về xứ Bắc-kỳ như những huyện Kim-sơn tỉnh Ninh bình, huyện Hải-hậu và mấy tổng về phủ Nghĩa-hưng, phủ Xuân-trường tỉnh Nam-định, huyện Thụy-anh, huyện Tiền-hải ở tỉnh Thái-bình, huyện Thanh-hà ở Hải-dương, những chỗ không đê như thế, cứ mỗi ngày nước thủy-triều thăng giáng một lần đã được mầu tốt, lại tiện cho khi chở thuyền đi cấy đi gặt, đó là ba điều trưng nghiệm, ngay về vùng trung-châu như Nam định, Thái-bình Hải-dương giở lên, Phú thọ, Vĩnh-yên, Sơn-tây, Bắc-giang giở xuống, dân ở ngoài đê thường năm bị lụt đã quen, nhà phải đổ nền cao bằng mực nước, khi nước ra chỉ phải sửa sang qua lại không thiệt hại gì mấy, còn ngoài đồng thì tạo giá lại, nhưng năm nào cũng được nước phù sa, mầu đất bồi mãi lên, lúa tốt hơn ruộng ở nơi đê nhiều, không như dân ở nơi đê, mệnh dân trông vào ông giời, bất thần vỡ thì chạy chẳng kịp, đó là bốn điều trưng nghiệm.

Nói về việc hạp long việc phát chẩn và việc đắp tản đê. — Tự đây giở lên nói về tình thế sông nước, và có đê không đê, vụ nước này đã vậy, còn đến vụ nước sang năm, nhưng ngay bây giờ, trên quan dưới dân, đang trù liệu về việc hạp long, nơi thì đã xong, nơi thì đương làm, sao cho chóng rồi, để dân ti lạo được mau mau về mà yên nghiệp, ai có ruộng còn đi mua mạ mua lúa con, cấy vớt vát lại vụ tháng mười. Về sự phát chẩn, cắt đặt sao cho có trật tự, ấy sẽ sao cho được người, nhất là đem ngay tiền gạo đến tận những nơi lụt lội tùy cái tình trạng nhiều ít mà phát cho từng người từng nhà, vừa sửa cấp được ngay, vừa không sinh tệ gì, để cũng dân được hưởng cái ơn trạch nhà nước, cùng ơn trạch các nhà từ thiện, nếu mãi đến tháng mười tháng một tiền gạo mới đến dân khi bây giờ dân đã có hơi ngã sức rồi, ơn trạch mười phần chỉ còn độ năm sáu. Đến việc tản đê sau này giữ sao cho hết các tình tệ, không ai nhân đó mà kiếm lợi, không ai ta sự mà nhiễu dân, thì mới gọi là thực hành được.

Ký giả chưa có trách nhiệm gì to, nhưng nghĩ đến dân sinh lợi bệnh, tập buổi vận hội hạ ngu ên cứ như năm nay, lúa chiêm thất bát, kế đến dịch tả mấy thiên tai giời gia dĩ tai nạn lụt lội này, không thể cầm lòng mà không nghĩ tìm không nói đến được còn soi xét thêm, bồ cứu dần trông vào chính-phủ và các quan địa phương.

Trần-huy-Hân

Dịch Hán-văn

Luận tha tù

(Của ông Âu-dương-Tu)

Năm thứ sáu hiệu Trinh-quán đời vua Thái tôn nhà Đường, vua vời những tù phải kết án chết và khuyên dụ, rồi tha cho về, hẹn đến mùa thu sang năm kỳ hành quyết thì đến để chịu chém. Đến mùa thu năm sau, tù đều đến cả, không có người nào trốn cả. Thiên hạ đời sau nhiều người khen rằng những người tù cảm ơn vua Thái tôn mà giữ được tín nghĩa, nên ông Âu dương-Tu nhà Tống làm bài luận này để bác đi. Bài luận này lẽ thật cũng, tôi thật … nên dịch ra đây để dâng bạn đọc báo).

Tín nghĩa để đối đãi với người quân-tử, hình phạt để đối đãi với đứa tiểu-nhân, ấy là lẽ thường trị-nước. Những đứa phạm tội to đã đến phải xử-tử, là hạng tiểu nhân quá thậm. Những kẻ thà vì nghĩa mà chết, chớ không chịu sống nhơ, coi chết như không, bậc quân-tử cũng lấy làm khó thay!

Khoảng năm thứ sáu vua Đường-Thái-tôn tha ba trăm tù phải xử tử về nhà, hẹn kỳ đến chịu chết, thế là lấy sự khó xử của bậc quân-tử mà buộc cho đứa cực tiểu nhân; sau những đứa tù ấy lại y hẹn mà đến, thế là bậc quân-tử lấy làm khó, mà những đứa cực tiểu nhân lại giữ không sai, như thế có tình lý là chỉ tình không?

Cũng có kẻ bàn rằng: «Đứa tội to ác cực vốn là hạng tiểu nhân, nhưng đối ân đức mà cảm hóa ra bậc quân-tử, thế là ân-đức cảm-động khiến người ta sửa mình mau chóng làm vậy!» nhưng xét cho kỹ, chẳng qua vua Đường-Thái-tôn làm sự đó để cầu danh tiếng, ý vua Đường-Thái tôn chắc cũng đoán rằng: tha cho chúng về, chắc chúng y hẹn đến để mong tha, nên mới cho về, những đứa được tha về, tất cũng đoán rằng: đến hẹn cứ đến, đến thì chắc được tha, nên mới giở lại. Biết rằng chúng chắc giở lại mà tha, thế là người trên dò bụng kẻ dưới mà làm; biết chắc được tha mà giở lại, thế là kẻ dưới dò bụng người trên mà làm, trên dưới cũng dò lẫn nhau để cầu tiếng tốt, sao gọi là thi ân-đức cùng biết giữ tín-nghĩa ru! — Vả lại vua Đường-Thái tôn thi ân-đức cho dân đã hơn sáu năm, không hóa được những đứa tiểu-nhân đừng làm sự tội ác, mà chỉ tạm trong một ngày lại hóa được những đứa cực tiểu-nhân giữ được tín-nghĩa mà coi chết như không, lời bàn ấy lại là bất thông vậy.

Giả dụ, chúng giở lại thì đều giết không tha, rồi đứa tử-tội khác cũng cho về, mà lại không ai trốn, thì mới đủ tin rằng ân-đức cảm động người ta, nhưng chắc không khi nào có như vậy, thời sự vua Đường-Thái-tôn làm thế chẳng qua ngẫu nhĩ một bận mà thôi, nếu hai lần ba lần làm cách ấy thì những kẻ giết người đều không chết, có thể làm phép thường trị nước được chăng? Không thể để làm được phép thường, thời không gọi là phép hay. Cho nên các bậc thánh-vương đời xưa trị nước so-sánh tình-lý mà lập phép-luật, chứ không lập dị mà làm cao, không trái tình lý mà cầu tiếng khen.

Xuân-Trường, Phó-bảng-Trang dịch.

Trung Bắc kỳ Lâm sản Công-ty

(*Rừng Bảo-đài, Rừng Phố-vị, Rừng Hạ-cương*)

Chính sở tại Hanoi, 63, Phố hàng Bông

Điện thoại số 1?0

CỦI, THAN,

GỖ LIM XANH HẠ-CƯƠNG, tốt có tiếng cả cây từ 7 tấc trở lên để làm cột nhà.

RỪNG, NỨA và các thổ lâm-sản nước Nam.

Có xưởng tại Đáp-cầu, Yên-viên, …

NHỮNG LỜI RAO VẶT

(Les Petites Annonces classées du T. B. T. V.)

MỖI DÒNG CHỮ 0$20 MỘT LẦN

Bản-quán mở ra mục này, cốt để giúp các bạn đọc báo, cần mua-bán đổi-chác thứ gì, thật rất dễ tìm mà giá đăng vào mục này lại rẻ tiền.

Giá tính cứ 0 p. 20 một dòng, các ngài chỉ mất có 4, 5 hào mà cũng có thể đăng báo được. Không những thế lại còn tiện cho ngài nào cần mua bán thứ gì, cứ xem ở lời rao vặt, đã chia ra từng mục, thật tiện mọi đường.

Giá 0 p. 20 một dòng, là tính cho các ngài không mua báo đồng-niên, còn ngài nào mua báo đồng-niên, mà khi nào muốn đăng vào mục rao hàng này, thì xin gửi cho bản-quán cái giấy cuốn báo, bản-quán xin tính rẻ đi một nửa tiền.

B. Q.

Nhà đất bán
(Immeubles à vendre)

Muốn bán một miếng đất linh 200 m2 ở Bạch-mai giá rất rẻ, Hỏi tại M. Ng.-văn-Toản, 61, phố hàng Bông, Hanoi, sáng từ 7 giờ đến 11 giờ, chiều từ 2 giờ đến 6 giờ. 5.742

Một miếng đất ngay cửa nhà diêm, ngót 500 thước vuông muốn bán; hỏi tại M. Bùi-xuân-Tiến; số 9 phố Neyret, *Hanoi*. 5.743

Bán một cái nhà tây ở Haiphong, Boulevard Henri Rivière, số 32, giá 4.500$00. Hỏi tại số 7, Julien Blanc, Hanoi. 5.804

Đồn-điền, ruộng, trại
(Concession, rizières, propriétés rurales)

Muốn bán cái trại 53.000m² ở cạnh chợ Hà đông, trong có nhà bằng gụ, đèn, quạt sẵn, cây cối nhiều. Muốn giả tiền dần cũng được. Hỏi tại M. Đang-Thu, 37, phố hàng Điếu, Hanoi. 5.861

Nhà cho thuê
(Maisons à louer)

Cho thuê một cái nhà ở đường Trường bưởi, số 7. Hỏi tại bản-quán. 5.748

Muốn bán cái đất số 67, phố Henri-Rivière Nam-định. Hỏi tại Mme Nhi, sage-femme, Ô-mễ, Thái-bình 5.865

Xe ô tô
(Automobiles)

Muốn bán xe ô tô «Renault» 6 mã lực, 3 chỗ ngồi, máy tốt và điện tốt - giá 750$00. Hỏi tại 99, Henri d'Orléans. 5875

Súng và chó săn
(Chasse)

Muốn mua một khẩu súng săn «Verney Carron» calibre 20. Hỏi tại bản-quán. 5.766

Sách vở
(Livres)

Muốn mua một pho tự-vị cũ «NOUVEAU LAROUSSE *Illustré*. Đủng 7 quyển một pho. Hỏi tại số 20, Phố Tiên-Tsin, Hanoi. 5.767

Muốn mua một «collection Đăng-cổ tùng-báo.» Ai muốn bán hỏi tại nhà báo. 5.809

Muốn mua:
(On achète:)

Muốn tậu một con ngựa tây có thể đóng xe và cưỡi cũng được. Hỏi tại nhà-báo. 5.811

Muốn mua: tủ gương đựng quần-áo, tủ kính đựng sách vở, bàn giấy. Giá rẻ. Hỏi tại bản-quán. 5.819

Tìm người làm
(Offres d'emplois)

Cần một người thư ký biết về ai muốn lắm thì cứ đến hỏi ông Thủ quỹ sở Máy Đèn, buổi sáng từ 10 giờ đến 11giờ. 5876

Trường học
(Ecoles)

Trung-bắc Học-hiệu có đủ các lớp dạy như trường Nhà-nước. Đơn xin học gửi đến ông hiệu-trưởng ở 22, phố Nhà-thờ (Rue Lamblot). 5.756

Leçons de Violon. Musique. Solfège. S'adresser 4, Bd. Gia-Long. 5.801

Leçons de Français, jusques et y compris la Rhétorique.

Leçons de Latin, Cours Préparatoire et 1re Année par Professeur Français qui se rend à Domicile. Ecrire: L. P. 126, Rue Duvillier. Prière donner adresse exacte. 5.795

Lạc con
(Mục này đăng không lấy tiền)
(Enfants égarés)

Thưa các ông các bà,

Tôi có một đứa con giai lên chín tuổi, tên nó là Bân, ngày mồng 5 tháng Août (tức ngày 27 tháng 6 ta) nó trốn học mà đi chơi lạc mất, người nó tầm thước vừa phải, lúc nó đi, nó có mặc quần áo cánh trắng, mũ trắng, thắt lưng xanh, tay ôm mấy quyển vở. Vậy ông bà nào có bắt được nó, làm ơn đem nó đến số nhà 12, phố Ngõ-Huyện, cạnh nhà thờ chính Hanoi, tôi xin có tạ.

Phạm-huy-Lâm, kính cáo. 5.833

THÁI BÌNH

Lạc con. — Tôi có đứa con giai tên là Lê-xuân-Châu 14 tuổi, dong dỏng cao, xương xương người, đi hơi sỗn sệt, đầu để tóc cúp trọc, mặt tròn, môi dày tự nhiên bỏ nhà đi chơi từ trưa hôm 19 tháng 6 ta trước (trước ngày lụt các nơi) sau cách vài hôm lụt tràn khắp mọi nơi, tôi không thấy tin tức con tôi đâu cả, đã cho đi tìm khắp mọi nơi, các tỉnh, cũng chẳng thấy tăm hơi gì cả. Vậy nay tôi nhờ các ông các bà nào thấy cháu đâu, hoặc ai đã có lòng tốt cho nó vào tạm trú trong lúc lụt lội này thì làm phúc thông tin ngay cho tôi biết để tôi đến tìm, sẽ xin tạ chước rất hậu. Lê-xuân-Châu mặc trong mình một cái áo cộc nhiễu có đấu chữu Hương, một cái áo trắng dài, một áo ta hàm re, một quần nhiễu, một đôi giầy tây vernis đen và đội một cái mũ màu xám. Nó biết chữ tây, đã học lớp nhất trường Pháp-Việt. Ai biết viết thư cho tôi để là: M Lê-xuân-Đệ, trợ-tá huyện Phụ-dực ở Thái-bình. 5.853

Tôi có thằng con trai thứ tư tên là Hảo, năm nay 17 tuổi, hơi thấp, mặt tròn, da trắng, trán có một cái sẹo, đầu cúp tóc, trong mặc một cái áo cánh trắng, ngoài áo trắng dài, quần trắng, thắt-lưng da, về trọ học ở Hanoi, hôm thứ bảy 17-8-26 cháu có sự bất bình, nhà chủ trọ đánh dây-thép lên cho tôi ở Vĩnh-yên rằng: «cháu ốm nặng». Khi nhà tôi về đến nơi thì thấy nói cháu đã đi mất rồi mà khi ấy nhà chủ trọ có cho người đi theo gọi về, nhưng cháu cứ chạy thẳng đường ra đằng bãi dâu bờ sông, người theo không kịp trở về. Ngay buổi chiều hôm ấy nhà tôi và các người nhà cũng dồi đi tìm nhưng không thấy.

Vì thế tôi sợ cháu quá giận, giại giột gì chăng, nên phải đăng mấy lời lên báo để ông bà nào biết làm ơn bảo cho tôi được biết tiền phí-tổn chúng tôi sẽ xin hoàn lại, và sẽ xin thân hành đến tạ ơn.

Đội Toa

5849 Buôn bán ở Vĩnh-yên

Tên tôi là Nguyễn-đình-Giải nguyên chánh-hương-hội làng Bần-yên-Nhân có đứa con gái là thị My, năm nay 15 tuổi người tầm-thước nước da sáng sủa có một nốt ruồi ở đuôi con mặt bên tay phải, gả cho con giai ông Vũ-đình-Tất ở số nhà 4 phố hàng Cót.

Hôm 25 tháng sáu năm nay (3 août 1926) nó bỏ nhà chồng mà đi mất, tôi đã hết sức đi tìm hỏi mà cũng không thấy cháu.

Vậy tôi xin có lời kính thưa cùng các ông bà xa gần thấy cháu ở đâu thời xin các ông các bà mách bảo cho hoặc viết thư cho tôi biết để tôi đến tìm cháu, để vợ chồng tôi được trông thấy mặt cháu thì tôi xin kính tạ hai mươi đồng làm tiền phí tổn, còn cái ơn cha con tôi được đoàn-tụ, thì chẳng bao giờ tôi dám quên.

Nguyễn-đình-Giải

Nguyên chánh Hương-hội

làng Bần-yên-Nhân ở

5.866 phố Gia-Long số nhà 16, Hanoi

Nguyễn-thị-Gác, ở với em rể làm gác ở Đấu-xảo phố hàng cỏ, có đứa gái tên là Hiếu 9 tuổi, lạc mất hồi 3 giờ hôm 26 ta. Khi lạc nó mặc một cái quần vải thâm cũ và một cái áo nâu ngắn, đầu trọc, để chỏm, da đen ngăm ngăm, mắt lác. Vậy ông bà nào thấy cháu ở đâu xin làm phúc bảo cho me con tôi được gặp nhau xin đội ơn vạn bội. 5.868

Tôi có đứa cháu giai tên nó là Qùi mười bốn tuổi, gia là sẵn, mặt tròn, có nốt ruồi ở tai và ở bên cằm, đầu cúp tóc, giăng trắng, hôm thứ bảy 4 Septembre mới rồi, cháu vì sự bất bình, trốn đi mất. Khi cháu đi đội mũ trắng, vận quần áo cộc nâu.

Ông bà nào bắt được cháu hay thấy cháu ở đâu, xin cho tôi biết, tiền phí tổn tôi xin chịu.

Võ Long Thắng

Interprète 5e compagnie

5.873 2e Tonkinois Tiên Yên

Lặt vặt
(Divers)

Bì đựng gạo, mới và cũ, mua ở chính tại xưởng dệt ra. SFATE, 18, phố Đồng-khánh, Hanoi. 5.806

Muốn đổi các thứ tem Đông-pháp lấy tem các nước. Ai có hỏi tại bản-quán. 5.808

Muốn bán một đôi chó giữ nhà giống chó «Hông-Kông» rất giữ tợn.

Hỏi tại: số 4 phố Gia-Long, Hanoi. 5.822

Thưa các ông các bà,

Bố tôi tên là Nguyễn-văn-Sửu tức là Ba-Đệ, làm nghề thợ may, lên làm tại Đàm-hồng Tuyên-quang đã bốn năm năm nay không có tin tức gì về, vậy xin các ông các bà biết chỗ bố tôi làm ở hiệu nào trên Tuyên quang, hay là bây giờ ở tỉnh nào xin làm phúc cho chúng tôi biết chỗ ở của bố chúng tôi để chúng tôi được gặp thì chúng tôi được đội-ơn các ông các bà lắm lắm. Các ông các bà có lòng chỉ bảo cho thì cứ viết thư về cho M. Huấn, Trung-Bắc Tân-Văn, Hanoi biết, còn tiền Timbre đán thơ hay là tiền giây thép báo tin thì M. Huấn sẽ hoàn lại phân-minh.

Nay kính cáo

Mạo nhớn và Mạo con

5.828

Tên tôi là Nguyễn-cao-Thanh quán ở làng Khê-tang, tổng Đại-định, huyện Thanh-oai, tỉnh Hà-đông.

Tôi có lời nhờ quý báo làm ơn cho tôi một việc như sau này: Nguyên vợ tôi tên là: Vũ-thị-Lạc, 63 tuổi, đầu trọc, tóc hoa mơ, chột một mắt về bên tay phải, và gẫy một cái răng hàm trên;

Bị bệnh điên đã hơn hai mươi năm nay, lúc tỉnh lúc mê, đã đi hai ba phen, tôi đã tìm về được, đến ngày 26 tháng năm annam thì lại đi mất tôi tìm đâu cũng không thấy nữa, vậy ông bà nào trông thấy người hình dạng như thế, xin làm ơn cho tôi biết tin, xin để như sau này: M. Nguyễn-cao-Thanh, rue du Riz (cửa chợ Đồng-xuân) n° 46, Hanoi, tôi xin đến nhận và xin hoàn những tiền phí tổn.

Hay là có chết ở đâu, ông bà nào có thấy cũng xin làm ơn mà cho tôi biết được như thế, tôi xin cảm tạ vô cùng và bồi tiền tổn phí. 5.834

Mất Chó. Tôi mất con chó giống nhất-bản trắng vá vàng. Ông bà nào bắt được, thì làm ơn cho tôi chuộc lại.

Sơn-Xuân Hoan

5.874 48, Phố Hàng Cau

LE PARFUM DES HUMANITÉS

(Sử-Ký Thanh-Hoa)

Soạn-giả: E. VAYRAC

Dịch-giả: NGUYỄN-VĂN-VĨNH

Vừa chữ Tây và chữ Quốc-ngữ đối nhau, giá mỗi quyển: 2$00

Chữ Tây riêng hoặc chữ Quốc-ngữ riêng, giá mỗi quyển: 1.00

Ở các tỉnh, xin đính thêm tiền cước gửi Recommandé: 0$30 thứ 2$00 và 0$20 thứ 1$00

BÁN TẠI BẢN-QUÁN

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Paiements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trừ ra những tiền đổi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

ĐỒNG-HỒ
ĐỒNG TÂY ĐỒNG VÀNG
Máy nhỏ, 15 viên kính
Mặt và kim có phát ánh quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11$50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
89, Phố Paul Bert, — HANOI
3011

Cải-lương
Hí-viện
RẠP HÁT MỚI
42, Phố Hàng Bạc, Hanoi

Tối thứ năm 9 Septembre
HOA-TIÊN
Vui trò đẹp cảnh từ đầu đến cuối có làm chỗ khôi-hài thật buồn cười.

Tối thứ sáu 10 Septembre
HIỆP KHÁCH TẠO ƯƠNG
(Hồi thứ I)
Náo-kịch rất buồn cười ! một chàng công tử đa tình, bị gái đánh cho một trận nên hàn.

Nhà Bản-đồ « TẤM-TẤM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chú-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi
Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc :
ABLENNOL
là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất : Santalol
và chất : Urojormine
3001 Giá 1$80 một hộp

Dépuratif Ribal
Thuốc tẩy huyết và tiêu độc
Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.
Giá tiền : 1$30

Pommade Ribal
Làm cho đỡ đau, trừ trùng độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.
Giá tiền : 0$80
BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L. BLANC
31, phố Paul-Bert, Hanoi
3010

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi
Trong những độ trời nắng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh cảm.
Mắc bệnh cảm, thường sốt lạnh, nhức đầu, đau và khó xương.
Muốn trị bệnh cảm, chỉ có một thứ thuốc, là :
Cachets du Docteur Rascol
0$80 một lọ 20 viên cachets
3002

Thi vào trường nam sư-phạm và lớp sư-phạm. — Vào hồi 11 giờ sáng hôm nay, tại trường nam sư-phạm đã yết bảng những thí sinh được vào kỳ văn-đáp kỳ thi vào trường nam sư-phạm và lớp sư phạm tất cả được 103 người ; đăng tên như sau này :

MM. Nguyễn thế Bân, Vũ công Can, Phạm đình Chi, Tạ văn Cơ, Ng văn Cơ, Phạm văn Cúc, Trần quý Cương, Nguyễn văn Cường, Ng khắc Lương, Ng chí Duệ, Ng quốc Dũng, Lê trọng Dụ, Vũ đình Đa, Vũ đình Đạt, Nguyễn đình Đạt, Phạm quang Dậu, Ng văn Đào, Ng hữu Đáp, Ng v Đạo, Lê kim Gò, Vũ đình Hào, Phạm mạnh Hiến, Ng văn Hiến, Vũ duy Hợp, Vũ v Huỳ, Ng phương Huy, Ngô vi Kinh, Ng duy Kinh, Nguyễn gia Khanh, Phạm lại Liên, Hoàng kim Long, Hoàng khắc Lương, Nguyễn đức Lưu, Đoàn triệu Mai, Đào văn Minh, Nguyễn công Mỹ, Ngô văn Ngại, Phạm quang Nghi, Ng văn Ngọc, Lê đình Nguyên, Hoàng mai Nhu, Ng văn Nhân, Trần đình Nuôi, Ng v Phác, Đoàn thế Phó, Đỗ phạm Phàng, An ngọc Phụng, Cao văn Quế, Ng viết Quế, Ng duy Quế, Ng văn Quế, Đỗ quang Quyền, Tạ đình Quỳnh, Nguyễn văn Sam, Phan văn Sách, Ng bá Sỹ, Vũ v. Tấn, Phạm huy Tăng, Ng hữu Tảo, Ng v. Tập, Đặng phạm Thăng, Đỗ v. Thăng, Ngô trọng Thân, Trần văn Thăng, Ng văn Thu, Lê văn Thuộc, Phạm v. Tín, Ng. kim Trọng, Phan văn Trương, Phan tất Tu, Ng. trị Ao, Nịnh Trúc, Phan văn Tường, Ngô sĩ Tựu, Đặng Thúc, Vũ đình Văn, Ng ngọc Viết, Lê tuyên Việt, Ng văn Vỹ, Vũ quý Vy, Ng. sĩ Ái, Đặng đình Áng, Trịnh văn Bình, Đỗ đình Bản, Lương Biên, Ng. văn Chuẩn, Bùi đức Cương, Vũ văn Cu, Ng. phúc Đỗ, Vũ hữu Doãn, Kiều văn Dương, Đỗ doãn Hà, Đỗ văn Học, Ng. kim Hiến, Đặng đình Hinh, Đặng đức Hoàn, Nguyễn văn Hòa, Phan văn Hoè, Nguyễn mạnh Hùng, Lê văn Hữu, Trịnh văn Lý, Nguyễn phương Nam, Trần gia Năng, Hoàng văn Nung, Ng văn Ngọc, Nguyễn bá Phương, Phan v Toản, Ng v Thiềm, Cao đắc Thọ, Vũ đắc Thuần, Ng kim Trâm, Hoàng v Tú, Ngô đình Vinh, Trịnh ngọc Vinh, Trần Xuân, Ng văn Xuân, Đào văn Bảy, Ng như Bình, Lê hữu Bình, Đặng v Cát, Ng v Cư., Ng v Di, Ng văn Dzinh, Ng văn Giang, Trịnh văn Giện, Bùi văn Hiên, Vũ thế Hy, Lê văn Kiên, Ng văn Khôi, Ng v Sích, Trần đoàn Nghiêm, Vũ v Nghinh, Ng ngọc Nhiên, Phạm đình Nguyên, Ng v Quỳnh, Ng văn Thân, Vũ văn Thinh.

Tại tuyển học sinh vào trường Bảo-hộ. — Đầu bài chiều hôm qua đăng như sau này :

Bài dịch nghĩa

La cabane de Duong, le constructeur de sampans, adossait son toit : de feuilles à la base d'un formidable rocher dont les flancs habillés de mousse et de verdure s'élevaient d'un jet à plus de trois cent pieds de haut.

Duong était assis sur le pas de sa porte. Il se leva pour faire accueil à ses visiteurs. C'était un petit vieux, bossu et recroquevillé, ridé comme une coque sèche de letchi, mais qui avait un œil vif et méfiant de souris. Des outils et des copeaux encombraient le lit de camp sur lequel il fit asseoir Neua et sa famille. Des troncs d'arbres à peine équarris, des madriers, des planches gisaient sur le sable de la grève autour d'une car-casse qui était l'ébauche d'une barque.

Nêu kịp liệu cách cho gạo khỏi kém. — Như trong báo hôm qua đã nói, mấy hôm nay giá gạo ở thành phố và ở các chợ nhà quê, đã thấy tăng lên hơn trước. Cái tăng lẩy chẳng nói thì ai cũng biết vì nay mấy tỉnh phi nhiêu ở Bắc-kỳ lụt lội không cấy hái được cả, nên các nhà có thóc tích bọn trữ lợi, không bán ra ; các hàng gạo cũng thừa cơ mà tăng giá lên nữa. Vậy trước phải kíp nên liệu cách làm cho gạo được bình giá thì nhân dân mới khỏi nhộn nhạo được.

Trước hết mong rằng chính-phủ nên kíp ra lệnh hoặc cấm hẳn không cho thóc gạo của ta xuất cảng nữa, hay là hạn chế chỉ cho xuất cảng đến chừng nào là cùng thôi.

Báo *Indépendance Tonkinoise* thấy Hội đồng cứu-tế sẽ cấn 1000 tấn gạo để phân phát cho các dân lụt, thì có xin đừng cấn ở Bắc-kỳ, vì cấn gạo ở Bắc-kỳ thì làm cho giá gạo Bắc-kỳ phải tăng mãi lên, mà về sau vụ tháng mười này, mùa màng kém, tất làm cho dân phải thiếu ăn. Cái nguy cơ ấy trọng đã rành rành ra trước mắt. Vậy nếu nhượng hội đồng cứu tế nên cho cấn gạo ở Nam, Trung-kỳ tải ra, để được giá rẻ, mà tiền đài tải cho công ti hàng hãng cũng vì việc cứu tế tuất nạn mà châm chước đi cho ; giá chỉ để Bắc-kỳ được thêm số gạo ngoại vào, thì gạo trong xứ không tải nào sao lên được nữa ; mà nay mai vụ mùa đã hèm, nhân dân cũng không đến nỗi thiếu gạo ăn ; thành thử nhất cử lưỡng tiện.

Kia như hồi năm 1902, Bắc-kỳ bị lụt, dân tỉnh cắt cử, chính phủ cũng tải gạo Nam-kỳ ra, mà thành ra gạo Bắc-kỳ vẫn vững giá, nhân dân được no ấm như thường.

Vậy nay chẳng nên theo cách ấy mà làm cho gạo khỏi kém đi ?

Ngạch tòa sứ. — M. Bùi-lô 43, thư-ký thượng hạng hạng ba ở Hà-đông, hết hạn nghỉ về M. Hoàng-văn-Chung thư-ký cựu hạng ba ở Bắc-kạn, cùng M. Vũ-văn-Bái, ký-lục thượng-thư nhì, ở Hải-dương, hết hạn nghỉ, nay đều đổi đi Nam-định, thay M. Ng-hữu-Đức thư ký thượng hạng hạng đổi đi Ninh-bình, M. Trần-văn Trương thư-ký hạng sáu đổi về tòa sứ phủ Thông-sơn, và M. Ngô-vi-Tuyên ký-lục thượng hạng hạng nhất, đổi về tòa nhì, phủ Toàng-sơn.

M. Ng-văn-Tuy, thư ký hạng năm ở Sơn-tây, nay đổi đi Phú-lý, thay M. Trần-lưu Chi nghỉ phép 6 tháng.

Ngạch thông phán. — M. Đoàn-văn-Huy, thông phán hạng nhất, ở Cao-bằng, trước có nghị đổi đi Lạng-sơn, nay lại lưu lại ở Cao-bằng.

M. Ng-đình-Bổ, thông-phán hạng nhì, trợ lý Quế dương (Bắc-ninh) nay đổi đi Lạng-sơn.

Một người bị trói ở Ngã-tư-sở. — Vào hồi 2 giờ chiều hôm qua, ở Ngã-tư-sở có một người trẻ tuổi mặc một cái áo cầm châu, đội một cái mũ dạ bị trói ở gốc cây xe kéo cạnh đường. Hỏi ra thì người này tên là Nghiêm-xuân-Phong vì mắc tội ăm phải ở với chủ là một ông ấn ; song vì tìm thấy bị đày đọa, ăn ở với lũ gia nhân như chó phải cơ cực quá, không sao nhẫn nhục mà chịu được. Cậu ta trốt đợi lấy mất của chủ 15 đồng mua mặt cái máy, xong rồi trở về quê định làm nghề thợ may để độ thân. Chẳng may cho cậu, người nhà chủ cho một người chauffeur cùng một người nữa đi tìm thấy, đánh thâm tím cả người và buộc vào gốc cây xoan. Bỏ là lời cậu ta nói, cậu lại khẳng có khi phải giả làm người ốm để được vào nhà thương, ở là với những người ốm. Những người đi qua lại ai cũng phải chú ý đến cái người bị trói ở một cái cây bên cạnh đường như thế.

Nạn ô tô. — Cái ô-tô số T 3405 của Ng-viết-Ao, ỷ xe ở đường 33 số nhà 32 do Ng su-Si cầm máy ngày hôm sáng 8 vào hồi 11 giờ 10 đụng phải một người đàn bà già là Ng-thị-Thi 58 tuổi đi ở nhà ở phố hàng Bát số 14, song chỉ bị thương nhẹ và xây sát xoàng thôi, đã đưa về nhà thương, nhưng không có vết thương nào nặng cả.

Trâm mình hay trượt chân ? — Ngày hôm mùng 8 vào hồi 1 giờ N.S tự-Tý 15 tuổi ở phố hàng Bát, số nhà 35, trốn nhà đi từ lúc 4 giờ chiều hôm trước thì thấy chết đuối ở hồ Trúc bạch.

Các tin vặt. — Đỗ trọng-Dan 23 tuổi thợ rạo nhà ở ngõ Trung-liệt bị kiện là ăn cắp 20 đồng bạc của một người tên là Thông ở bàng Long ; Ng-v-Hợp 28 tuổi, Vũ-văn-Gi p 32 tuổi và Đặng-trần-Tam 50 tuổi quản làng Đông-viên huyện Tiên-du tỉnh Bắc-ninh ăn cắp đồ của M. Nguyên ở phố Bắc-ninh số nhà 22 đều phải hết giam để xét hỏi.

HỌC CHÍNH
L'ECOLIER ANNAMITE. 6e ÉDITION
5.872

AI BIẾT DÙNG TIỀN ?
Người biết dùng tiền, dù thế nào cũng mua cho con mỗi đứa được một cái ô-tô trẻ con :
« AUTOFORT »
Có bán ở các hàng tạp-hóa lớn các nơi.
GIÁ RẤT RẺ
5871

NHẬN ĐẠI LÝ BÁN CAO
Không đầu cơ hàng rẻ bằng
Biếu tôi vừa mới nhận được ở bến Tây gửi sang những miếng bằng sao cây : Giấy pai cây ở Khánh-hoà, cây tẩy các thứ Bao ngọc Kim-Xuyến, ngọc Tiên, bảo cô, bán mới. Cần có cả. Hiện tôi lại có bán các thứ : Nước Hoa, Sáp Thơm và Bơ Mỹ hiệu « EDAC ». Khách đáy giá tiền bao tây cam, cho nên tôi mua được những thứ hàng trên nầy rẻ lắm. Sẽ giá bây giờ rẻ hơn trước, thì mới đồng bạc bỏ ra có 2 lần, vậy bởi giá được hơn nhiều tôi xin biếu các quí khách hết cả. Qui-khách chiếu-cố cho mua hàng ở bến hiệu sẽ biết cho tôi sự thực, chứng tôi mua ngay, bán cái đắp nay chính là cái hoài mà mua ngay, bán cái đắp nay chính là cái hoài mà mua ngày, bán cái đắp nay chính là cái hoài mà không mắc hàng trên nầy bán chạy lắm. Kính cáo.
● SÚC-LONG, 35, Rue des Pavillons-Noirs
3021 số 35, Phố Hàng Bè-Mây) Hanoi

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Việc tòa án. — Phiên tòa thứ hai 6 septembre đã xử việc người đội sách mũ ở bốp Quan-khâu bị thua chửa đã ẩn cắp và làm việc cảnh sát không trọn bổn phận. Đều đuổi việc lấy như sau này

Một hôm cũng về chuyện trộm cắp ở Quan-khâu, ông cảm nghi tình cho thầy đội xếp ta có liên can vào đấy ; nên lập tức xuống khám ở bốp đó khi mở dương của người đội ra xem thấy có ba bao đi đem ngụy quân, bốn miếng phấn đánh mũ và một lọ thuốc đánh đồng. Hỏi những vật ấy mua hay ai cho thì người đội xếp ta khai rằng một hôm ra cửa ngoài chợ không có lửa ẩn thuốc nên người khách coi hàng có cho một chai bảo điểm đang còn có ba ; hôm khác thấy người ta xe hàng qua bốp có hòm phấn vỡ toi mấy miếng xuống đường thì nhặt đi dùng ; lại hôm khác nữa đâu ra đi tuần dẫn mẹ bỏ sống đồ người ta thường đồ rác nhặt được lọ thuốc đánh đồng là vật nhỏ mọn nên Tân không đem nộp sở cảm chính. Trước sau người đội xếp cũng khai như thế tòa nghe thấy kiện cáo lẽ một tác phá truyền án phạt một tháng tù, nhưng được hưởng án treo.

Nạn ô tô. — Hồi 17 giờ chiều 6 septembre ở phố Amiral Courbet, trước cửa hàng cơm Yết-tâm, chiếc ô tô số 807 đỏ M. Mérbelin cầm lái và phải chiếc xe tay của hiệu P.P.V. số 2508 do Nguyễn-văn-Nguyên kéo, không hại đến người, còn chiếc xe tay quăng bình tay trái và gãy cái trục

Một cậu lái xuống sông. — Hôm thứ bảy trước có bốn cậu học sinh rủ nhau ra tỉnh Quảng-yên thăm một người bạn học, đến tối trở về, trong khi đêm khuya ba cậu ngủ, còn một cậu thức hay không không rõ ; đến bến các bạn đi tìm thì không thấy người đâu, mà chỉ thấy một chiếc mũ còn lại. Lập tức ba cậu bạn về báo cho thân nhân cậu kia biết, thân nhân cậu kia đi tìm cậu và hễ đi tìm kiếm, sau vớt thấy xác có vết thương ở mặt.

Hiện việc này sở mật-thám còn đang cho xét, vì quan trên nghi đánh trong có điều ám muội chi đó. Song lại có người nói rằng cậu bất hạnh kia có cô chị quyến sinh, vì nghe đâu nhà cậu mới xảy ra câu chuyện bất hòa, nên gần đây cậu đã lấy đi giấy căn cước để trốn đi làm ăn phương xa.

Gửi ra ngoại châu. — Ngày hôm qua linh cảnh-sát bắt được 19 tên ăn mày đi lang thang trong các phố tại điện cả về sở cảm để giải ra ngoại châu.

BẮC-NINH

Thăng thưởng. M. Ng văn Oánh là đội sơ thăng phó quản cơ.

MM. Ng-văn-Thọ và Hoàng-văn-Giáo cai cơ thăng suất đội kể từ ngày 21 Juillet 1926.

NINH-BÌNH

Dâ Gà khánh đồ với ông Ng-hữu-Lộc. — Ông Ng-hữu-Lộc trước ngồi huyện Gia-khánh, sau đổi về huyện Kim-sơn, bị bệnh hơn một năm, vừa mới tạ thế một tuần lễ nay tại Hanoi.

Những lòng lý càng dân sự muốn tỏ lòng biết ơn ông, có làm một lễ truy điệu tại chùa Phúc-chỉnh, hôm mồng một tháng tám ta vừa rồi.

Lễ rất là trọng thể, buổi sáng tiếp linh ông ở nhà Thúy-sơn là một nơi thắng cảnh. khi ông còn ngồi huyện Gia-khánh, những lão nhân hạ ông hay chơi ở đó. Cả ngày lẫn nào cũng có người đến hải vọng ; song hai giờ rưỡi chiều thì làm lễ truy điệu, có quan chánh công sứ, quan tuần-phủ, quan án các quan phủ huyện ở gần, cùng tăm hào dân sự đến dự lễ, kể đến hơn nghìn người.

Bàn thờ trần thiết giản dị mà rất tôn nghiêm, trên có cái bài vị đề trong gái long đình, chung quanh rất nhiều hoa và nến, ngoài bàn thờ có làm một cái bưu lơn rồi kẻ ghế sau xếp để người dự lễ ngồi. Khi sự vụ đã làm lễ xong rồi một người chánh tổng đọc một bài kể cái công đức ông Nguyễn-hữu-Lộc, và cái đàn tình đối với dân.

Đoạn, quan công-sứ có nói lại rất dài, kể cái chính tích hay cần ông Ng-hữu-Lộc khi ông và là cái công nỗi cần người có chức trách làm dân, cái chức trách về vang nhưng thật là bạc bẽo, sau rồi khen dân Gia-khánh là một dân có giáo hóa hay mà gây nên được tấm lòng lễ nghĩa như thế.

Trần-đình-T, lai cảo

VỆ-SINH-BÁO

Direction : 59 Rue Paul-Bert — Hanoi — Téléphone N° 96

Tòa báo VỆ-SINH đến nay đã nhận được ngót *một vạn bức thư xin gửi cho báo biếu không*. Vậy chỉ nay mai là mọi số báo biếu không và Báo-quán không nhận giấy xin nữa. Vậy ngài nào còn chưa gửi tên đến thì nên kíp gửi, kẻo muộn.

Nay làm sổ mới, vậy ngài nào *xin này vẫn nhận được báo, cũng cứ viết thư về cho* thì mới có tên, và sau mới còn có báo biếu gửi đến.

Cho tiện việc vào sổ, xin các ngài *viết thư thật văn-tắt*, và cốt nhất là *biên tên và địa-chỉ cho rõ*.

Ở góc bức thư, xin *để to lên* chữ các ngài ở vào nửa, để khi đến nơi, xếp ngay thư tính nào vào tính ấy cho tiện.

3022 VỆ SINH BÁO

MUỐN ĐỠ TỐN TIỀN

Muốn cho quần áo được trắng trẻo và thơm tho ; Các ngài nên mua Savon « HIỆU ĐẦU THỎ » (Le Lapin) là một thứ xà-phòng rất tốt, không hao, đã nổi tiếng ở khắp cõi « Đông-pháp » này :

Ở Hanoi và các Hiệu tạp-hóa lớn các tỉnh đều có bán.

Muốn buôn xin hỏi Hiệu Đức-Bằng, N° 72, phố hàng Bồ Hanoi.

Giây nói số 341.

P. S. Xà-phòng hiệu « ĐẦU THỎ » này đã được tại Tòa, bản-hiệu giữ độc-quyền, cấm không ai được làm giả.

3051

SÂN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ năm 9 Septembre 1926
HẠNH-NHƠN CỐNG-HỒ
Ông xanh sao khéo co-cấu,
Cưỡng vui sum-họp đã sầu chia-phôi.
Đoạn trường tưởng thế là thôi.
Tơ-duyên run-rủi lâu đời lại gần.

Tối thứ sáu 10 Septembre 1926
TỲ BÀ KHÚC
Thương người chỉ hiếu tư thân,
Hết lòng giúp đỡ mấy lần cho yên.
Lòng lành thấu đến Hoàng-thiên.
Dây tỳ bà khúc là tiên giáng trần.

Tối thứ bảy 11 Septembre 1926
HỒNG NHAN PHỤNG PẠCH PHẤT
Bảy mươi mười bảy cũng kỳ,
Ngẫm nhời cháu dại lẩy thì cũng may.
Sự nhà đến lúc đỡ hay,
Rồi ra mới biết mưu thầy lượng quan.

Tối chủ nhật 12 Septembre 1926
CHỮ TRINH ĐÁNG GIÁ
Đem lòng điển đảo lã sĩ.
Bẻ cho kẻ khác vật nài vì duyên.
Khen thay chút phận thuyền quyên.
Hiếu trung tạc đá trinh kiên bền lòng.

Tối thứ hai 13 Septembre 1926
CHỮ TRINH ĐÁNG GIÁ
Tiếp theo
Tai bay họa giỏ giữa đàng,
Hồi ai tỉ tê tử cho nàng thoát sinh.
Bởi ai giữ trọn hiếu trinh.
Khiến nên thay đạng đổi hình mấy phen.
3009

Giường Hồng-kông bằng sắt và bằng đồng đủ các kiểu mới, lò-xo, nệm, gối, màn den và các đồ dùng trong phòng ngủ. Ghế lối thonet, sơn lại, chữa giường và lò-xo.
Hiệu TRỊNH-XUÂN-NGHĨA,
7, rue du Chanvre, Hanoi,
Téléphone n° 250.
3085

Tại hiệu CHARMEUSE
Phố Liên-trì, số 43, Hà-nội
(Cuối đường hàng Kèn, bên tay phải, sau Hội-chợ)
CÓ BÁN :
Các thứ mũ đàn-ông, đàn-bà, trẻ-con ; — tất tay, tất chân, khăn ; — áo đàn-bà, con-gái ; — tạp hóa ; — giầy đàn-ông ; — khăn bàn, khăn ăn, khăn mặt, khăn tắm, khăn giải giường ; — các thứ vải ; — áo *sơ-mi* đi lễ, người-lờn, trẻ-con, áo *sơ-mi cellular*, áo-ngủ ; — đồ chơi, vân vân.
Vừa-mới sang mũ cát-két cho sốp-phơ, khăn quàng, cổ lụa.
Hiệu « CHARMEUSE » BÁN THEO GIÁ QUAN TIỀN TẤY RẤT RẺ.
3064

Rượu bổ-đào :
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc về những bình lọ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem kỹ các cáo-bạch của bản-hiệu ở trang thứ tư từ bộ này.
3063

Các thứ rượu nhỏ càng ngày càng thấy nhiều mãi ra, nhưng xét ra thì chỉ có thứ « *Tonique Tonkinois* » là có giá-trị hơn cả vì rượu ấy bao giờ làm cũng rất là cẩn-thận, đã từng được sắc chỉ của quốc-vương Đại-nam và Ai-lao ban khen.

Vậy như thế, thì các ngài cũng chỉ nên dùng thứ rượu ấy và nên nhớ kỹ lấy cái dấu hiệu của thứ rượu ấy.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả. Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn ; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bán-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy giá bán lại rất quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

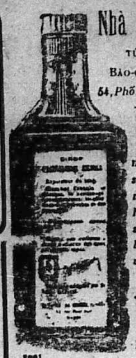
Thuốc bổ mạnh và công và hữu ích cho mọi người.

BILLEROS

làm cho cứng cát gân cốt
làm cho sanh sắng tinh thần

Thuốc này trị hay lắm những chứng bịnh như là:
Lạc giọng - Lưng dùng
Mỏi gối - giã dượi
mất máu - Trệ tinh.

Chẳng hại người mà làm cho người trở nên non, trẻ. Hàng BILLEROS ở đường de miromesnil, một bài 20.
Ở Hanoi thuốc này bán tại tiệm thuốc LAPON & LACASE và trong các tiệm thuốc Khác.

Nhà Ba-chuông

TỨC LÀ HIỆU
BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu. Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu, thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rào phổi, làm cho hay ho vật.

ẤY LÀ:
THUỐC NƯỚC
BỔ HUYẾT
MÁU BỔ 1$40

3001

Nhà-xanh

Buổi vàn-minh cải-lương chế-tạo,
Bằng mấy lời kính-cáo đồng-bang.
Hà-nội số 6 hàng Ngang,.
Chính hiệu Nam-thịnh bán hàng rẻ thay
Trong nhà có cả thợ may,
Mới mượn người cắt ngày giầy khéo
Tây lòng khách lấy xanh-tê, [ghê.
Theo được như ý chẳng hề có sai.
Hai xườn cho chí hai vai,
Đều được phẳng cả chẳng hoài hỏng chi
Cổ-dòm cổ-dọn một khi,
Vàn-minh mốt mới cổ thì lại cao.
Kính trình quý-khách đồng-bào,
Muốn mặc đẹp đẽ thì vào may qua.
Lời nói chẳng dám sai ngoa,
Chắc rằng có đến may qua mới tường.
Tôi trông quí-chức đi đường,
Nhiều ông mặc áo vai thường vận siêu.
Chẳng qua nhiều chỗ làm liều,
Vậy xin kính các mấy điều thực ngôn.

NAM-THỊNH Tailleur
Số 6, phố hàng Ngang (Hanoi)
kính-cáo

3015

Rắc thuốc bột

SUDOL

thì tức khắc tuyệt nọc

RÔM-SẢY

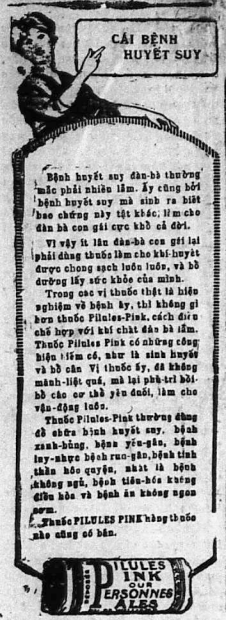
Lúc đang ngứa ngáy khó chịu được rắc thuốc Sudol thì thấy dễ chịu lạ thường, mà sau cơm-sẩy không mọc lên được nữa.

Thuốc này quý vô cùng, mà giá lại rẻ.

Một hộp lớn: 0$50

Bán tại hiệu Bào-chế
CHASSAGNE
Số nhà 58, phố Tràng-tiền
HANOI

CẢM mới và cũ, HO
HO RAN NGỰC
trừ tuyệt nhờ bột
Solution Pautauberge
uống bổ PHỔI và ngừa bịnh HO LAO
Giá mỗi chai bốn quan
L. PAUTAUBERGE.

CÁI BỆNH HUYẾT SUY

Bệnh huyết suy dân-bà thường mắc phải nhiều lắm. Ấy cũng bởi bệnh huyết suy mà sinh ra biết bao chứng này tật khác, lỉm-cho dân bà con gái cực khổ cả đời.

Vì vậy từ lâu dân-bà con gái lại phải dùng thuốc làm cho khí-huyết được chong sạch luôn luôn, và bổ dưỡng lấy sức khỏe của mình.

Trong các vị thuốc thật là hiệu nghiệm về bệnh ấy, thì không gì hơn thuốc Pilules-Pink, cách điều chế hợp với khí chất dân bà lắm. Thuốc Pilules Pink có những công hiệu lỉm có, như là sinh huyết và bổ cân. Vị thuốc ấy, đi không mảnh-liệt quá, mà lại phù-trì bồi-bổ cho cơ thể yên ổn, làm cho vận-động luôn.

Thuốc Pilules-Pink thường dùng để chữa bịnh huyết suy, bệnh xanh-bủng, bệnh yếu-gầy, bệnh lay-nhược bệnh rau-gân, bệnh tinh thần hồi-quyện, nhất là bệnh không ngủ, bệnh tiêu-hóa kường đầu hôa và bệnh ăn không ngon sơm.

Thuốc PILULES PINK hàng thuốc nhà nào cũng có bán.

PILULES PINK POUR PERSONNES PÂLES

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa xương dạ dày, đau dạ dày, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai: 1$40

Có bán tại: Nhà Ba chuông, Hanoi
3001

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(hiệu đầu nai)

Bệnh hao mòn, kém sức, yếu đuối, đều là những bệnh người ta thường hay mắc phải, vì làm lụng quá hay lo nghĩ nhiều. Nó làm cho kém hẳn chân huyết đi mà chính chân huyết ấy cũng lại còn yếu đi nữa. Vậy ta cần phải bồi bổ ngay vào chân huyết, muốn bồi bổ cho chân huyết thì không còn thuốc gì hay bằng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai). Thuốc này vừa bổ vừa chóng khỏi bệnh yếu đuối, mỏi mệt, xấu máu, hao mòn sau khi mới khỏi bệnh giáp, bệnh sốt rét, những bệnh lâu năm.

Thuốc này làm cho chân huyết bình phục lại như thường và lọc cho huyết được trong trẻo. Dân bà sau khi ở cữ mà dùng thuốc này thì cũng tốt lắm, bổ hết cả mọi đường hay sức khỏe.

Các ông bác-sĩ đều bảo thuốc này là một thứ thuốc rất tốt để chữa khỏi bệnh có hàng ngàn hàng vạn người.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

3045

---

yếu đuối vàng vọt

GÂY MÒN

thuốc SIROP 6
DESCHIENS
có lưu-huỳnh bổ

Làm mau mạnh cho người gầy, ốm, ăn mất vị thuốc này cho đứa 2 đứa gầy vô tình. Thuốc này hiệu nghiệm lắm, đã nhiều nơi các thầy thuốc giới thiệu cho. Các nhà thương tại thành Paris đều dùng cả. Bán khắp các Pharm. và DESCHIENS, 5 đường Pont-Neuf, ở các nhà bào thuốc.

COLLYRE JAUNE

SELON LA FORMULE DU
DOCTEUR CASAUX
DIRECTEUR DE L'INSTITUT OPHTALMOLOGIQUE
PROFESSEUR A L'ÉCOLE DE MÉDECINE DE L'INDOCHINE

THUỐC CHỮA MẮT CỦA QUAN Y-KHOA BÁC-SĨ CASAUX
Giám-đốc nhà thương chữa mắt hàng Gà, Hanoi,
đã kinh-nghiệm mà chế ra để chữa cho người Annam.

Kiến hiệu lạ thường — Không sốt
Để lâu không hỏng — Rẻ tiền

Giá một lọ có cả ống nhỏ rọt. . . . . 0$20

ĐỘC QUYỀN BÁN TẠI:
PHARMACIE CHASSAGNE
59, RUE PAUL-BERT, HANOI
3042

Cách chế-tạo tối-tân của Pháp
HOTCHKISS

Một cái kiểu độc-nhất vô-song. — 12 mã-lực. — Về đường lịch-sự và về đường cơ-khí cũng hơn các kiểu có tiếng nhất thế-giới, mà lại hơn các kiểu khác về đằng giá rẻ và về sự tinh-vi của các lối chế-tạo Pháp.

Vừa có những tính-chất hay của các kiểu xe nhỏ và các kiểu xe lớn.

ĐÓ LÀ KIỂU XE:
« LE JUSTE MILIEU »
Xưởng xe ô-tô BOBILLOT
3019

VÌ MÙA MƯA
Sang Lào phải đi lối Đông-hà

CÔNG-TY PHẠM-VĂN-PHI
Có các đường chạy thơ ở phía bắc Trung-kỳ

LƯỢT ĐI
Đông-hà cứ thứ ba chạy lên Laobao ngủ, sáng hôm sau đi đến Savanakhet đáp chuyến tàu thủy sang Vientiane.

LƯỢT VỀ
Savanakhet sáng sớm thứ hai chạy đến Scheseour ngủ, chiều hôm sau tới Đông-hà.

Mỗi chủ-nhật chạy có một chuyến, các quý-khách ai muốn đi xin đánh giây-thép cho biết trước hai mươi bốn giờ để bản-ty liệu xếp xe cho đủ.

Đường đi Huế và Yên-lý đi Nghĩa-hưng ngày nào cũng có xe chạy, xin lấy vé trước một ngày.

Lối đánh giây thép: PHAMVANPHI,
Vinh, Đông hà, Yên-lý, Thakhek hay là Napé
3012

IMPERATOR
SUPÉRIEUR AUX ANIS
là
thứ Rượu Áp-sen
rất thơm ngon

UỐNG TIÊU-THỰC VÀ GIẢI-KHÁT

Bán tại L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haïphong, Hanoi, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đồng-hới, Thu-xá, Saïgon, Pnom-Penh.
3007

Dù các ngài đau dạ dày đến thế nào mặc lòng, hễ dùng:

Thuốc bột Saint André

thì sẽ thấy kiến hiệu tức thì.

Các sự đau đớn đã liều tán đi, các ngài lại được khỏe mạnh như thường.

Thuốc bột Saint André

lại chữa các bệnh như là:
Đau tỳ vị, bệnh dầy, bệnh ợ chua, vân vân...

Giá bán: 0$85 một lọ

Hỏi tại hiệu Bào-chế
CHASSAGNE
9, Rue Paul Bert, Hanoi
3002

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính ăng viêng một.

Giá tiền 0$90
4001

GRANDS MAGASINS REUNIS

PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

ĐỒ DÙNG TRONG VỤ VÀO HỌC

VỞ HỌC TRÒ 36 trang có kẻ ngang và kẻ ô. Mỗi quyển:	0$04
VỞ HỌC TRÒ « Incroyable » 50 trang. Mỗi quyển:	0$06
COMPAS có quản bút và bút chì	0$08
BÚT CHÌ ĐEN « Le Français » . . . Một tá:	0$36
BÚT CHÌ CÁC MÙI « Ennegé ». Một bao 6 cái:	0$17
TỰ VỊ « Larousse ». In năm 1926	1$90
MUSETTE bằng da 31 c/m.	0$92
NGÒI BÚT « Sergent-Major » . . . . Một hộp 100:	0$40
HỘP ĐỰNG bút có vẽ có khóa.	0$40
TÚI SÁCH bằng da, 37 × 26	1$30
BỘ ĐỒ dùng cho học trò, túi da hoa đá, 14 cái có dạo con:	2$10

3005

Hiệu bào-chế J. BLANC
L. BLANC kế-nghiệp
Lập từ năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) số 31, Hanoi-Tonkin
GIẤY MỜI SỐ 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI:

KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm và dân bà ở cữ* . . . . . *Một lít:* 2$40
Trước khi ăn cơm uống một cốc con.
ELIXIR HISTORÉNIQUE. — *Thuốc nước. Một chai:* 1,25
GRANULÉ HISTORÉNIQUE. — *Thuốc hạt. Một chai:* 1,25
Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghịp và các bệnh đau phải rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.
SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm* . . . . . *Một chai:* 1,25
GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều* . . . . . *Một chai:* 0,80

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay. Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu.

3046